

Opinnäytetyö (AMK)

Luonnonvara- ja ympäristöala

Kestävän kehityksen koulutusohjelma

2013

Hanna Isonokari

PORIN SEUDUN JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELU

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Hanna Isonokari

PORIN SEUDUN JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELU

Opinnäytetyön tarkoituksena oli valmistella Porin seudun jätepoliittista ohjelmaa kartoittamalla Porin seudun jätehuollon nykytilaa sekä tulevaisuuden kehittämistarpeita. Opinnäytetyön tilaaja, Porin seudun jätelautakunta, laatii jätepoliittisen ohjelman vuoden 2013 aikana. Ohjelma on jätelautakuntaan kuuluvien kahdeksan kunnan yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan jätehuoltoa alueella kehitetään.

Opinnäytetyössä käsitellään jätehuollon nykytilaa valtakunnallisesti ja alueellisesti sekä jätehuoltotohtävien järjestämistä ja jätehuoltopalveluiden toteuttamista Porin seudulla. Opinnäytetyössä myös selvitettiin, millainen Porin seudun jätepoliittinen ohjelma voisi olla rakenteeltaan ja mitä säännöksiä ja suunnitelmia sen laatimisessa tulee ottaa huomioon.

Opinnäytetyön tutkimusosuudessa tehtiin mielipidekysely jätehuollon tilasta ja tulevaisuuden kehittämistarpeista Porin seudun jätelautakunnan jäsenille ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenille, teknisten- ja ympäristötointen johtaville viranhaltijoille sekä Porin Jätehuollon johtokunnalle. Kyselytutkimus toteutettiin helmimaaliskuussa 2013 kvantitatiivisena Internet-kyselynä. Kysely laadittiin ja analysoitiin ZEF Arviointikone -ohjelmalla. Kohderyhmään kuului yhteensä 356 luottamushenkilöä ja viranhaltijaa. Kyselyyn vastasi 138 henkilöä.

Kyselytutkimuksen tulokset osoittivat, että kiinnostusta Porin seudun jätehuollon kehittämiseen löytyy. Tuloksista oli huomattavissa selviä kuntakohtaisia eroja esimerkiksi tyytyväisyydessä jätteiden vastaanottoon. Erityisesti isokokoisten jätteiden ja vaarallisen jätteen vastaanottopaikkoihin sekä joissain kunnissa myös hyötyjätteen keräyspisteisiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Kuntien jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa olisi hyvä huomioida, että vastaajista yli puolet oli kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen kannalla. Jätehuollon kehittämisen painopisteiden toivottiin koskevan pääasiassa jätehuoltopalvelujen säilyttämistä kohtuuhintaisina sekä jätteiden tehokasta käsittelyä. Samaa kyselyä voidaan tulevaisuudessa käyttää pohjana tiedusteltaessa myös ohjelma-alueen asukkaiden, jätehuoltoyritysten ja muiden jätehuollon sidosryhmien mielipiteitä jätehuollosta.

ASIASANAT:

Jätehuolto, jätelaki, kyselytutkimus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sustainable Development

2013 | Total number of pages 66 + 6 (appendix)

Instructors: Sirpa Halonen and Jari Hietaranta

Hanna Isonokari

PREPARATION OF THE WASTE MANAGEMENT POLICY PROGRAM FOR PORI REGION

The purpose of the thesis was to prepare the waste management policy program for Pori region by determining the current state and the future development needs of waste management in Pori region. The commissioner of the thesis, the waste board of Pori region, will draw up the waste management policy program in 2013. The program is a shared vision of those eight municipalities that belong to the waste board, about how the waste management should be developed in the area.

The thesis deals with the present state of waste management both nationally and regionally as well as the organisation and implementation of the waste management tasks and services in the Pori region. The thesis discusses how the waste management policy program for Pori region could be structured and what provisions and plans in its preparation should be considered.

In the research part of the thesis a questionnaire study about the state of the waste management and the future development needs was conducted for the members of the waste board of Pori region and for the council members of the waste board cooperation area, technical and environmental board members, the leading office holders of technical and environmental posts and the members of Porin Jätehuolto board of directors. The questionnaire study was carried out in February and March 2013 as a quantitative Internet survey. The survey was compiled and analyzed with ZEF Evaluation Device software. The target group consisted altogether of 356 persons of which 138 took part in the questionnaire.

The results show that people are interested in developing the waste management. Clear differences between the municipalities was found for example in the satisfaction with the reception of waste. More attention should be paid in particular to the large-sized waste and hazardous waste disposal sites, as well as in some municipalities to the recyclable waste collection points. When choosing the municipal waste transport system it should be noted that more than half of the respondents preferred the system where the holder of the property arranges the transport. The development priorities of the waste management should be focused mainly on keeping the waste management services at reasonable prices and on efficient treatment of waste. The same questionnaire can form the basis when questioning the opinions on waste management also from the program area residents, waste management companies and other stakeholders of waste management.

KEYWORDS:

Questionnaire study, waste act, waste management

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖ OSANA JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELUA	10
2.1 Tutkimus- ja kehittämistehtävät	10
2.2 PDCA-malli	11
3 JÄTEHUOLLON LAINSÄÄDÄNTÖ	13
3.1 EU:n jätepolitiikka	13
3.2 Jätelaki ja valtioneuvoston asetus jätteistä	15
3.3 Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016	17
3.4 Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma vuoteen 2020	18
3.5 Biohajoavan jätteen kaatopaikalle sijoittamisen vähentäminen	18
4 JÄTEHUOLTOTEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN	20
4.1 Kunnan rooli jätehuollon järjestämisessä	20
4.1.1 Viranomaistehtävät	20
4.1.2 Palvelutehtävät	21
4.1.3 Valvontatehtävät	22
4.2 Tuottajavastuu	23
4.3 Jätehuoltoyhteistyö	23
5 JÄTEHUOLTOPALVELUJEN TOTEUTTAMINEN	25
5.1 Jäteneuvonta, tiedotus ja valistus	25
5.2 Jätteiden keräys ja kuljetus	27
5.3 Jätteiden vastaanotto, hyödyntäminen ja käsittely	28
6 JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN SISÄLTÖ	32
6.1 Pakolliset ja suositeltavat osat	32
6.2 Kokemuksia muualla tehdyistä jätepoliittisista ohjelmista	33
6.3 Mahdollinen ohjelmarunko	36
7 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JA VIRANHALTIJOIDEN MIELIPITEITÄ PORIN SEUDUN JÄTEHUOLLOSTA	40
7.1 Tavoite	40
7.2 Tutkimusmenetelmä	40

7.3 Kyselyn laadinta	41
7.4 Kyselyn toteutus	42
7.5 Tutkimuksen luotettavuus	43
7.6 Tutkimuksen tulokset	44
7.6.1 Vastaajien taustatiedot	45
7.6.2 Hyötyjätapistteet	47
7.6.3 Vaarallisen jätteen keräyspisteet	49
7.6.4 Jätteiden poisvienti	50
7.6.5 Jäteneuvonta	53
7.6.6 Jättemaksut	54
7.6.7 Jätteenkuljetus	54
7.6.8 Jätepoliittinen ohjelma	56
7.6.9 Avoimet kysymykset	58
8 KEHITTÄMISEHDOTUKSIA PORIN SEUDUN JÄTEHUOLLOLLE	61
LÄHTEET	65

LIITTEET

- Liite 1. Jätehuoltotehtävien jakautuminen kunnissa.
- Liite 2. Kutsu kyselyyn.
- Liite 3. Kyselyn ulkoasu.
- Liite 4. Kyselylomake

KUVAT

- Kuva 1. Porin seudun jätepoliittisen ohjelman jäsenkunnat (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 26.2.2013). 8

KUVIOT

- Kuvio 1. PDCA-malli eli Demingin kehittämissympyrä (Laatuakatemia 2010 mukaan). 11
- Kuvio 2. Porin jätemäärät vuonna 2011 (Räikköseltä 22.3.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan). 28

Kuvio 3. Vastaajien arviot hyötyjättepisteiden sijainnista sekä niiden ja niissä olevien keräysastioiden riittävyydestä.	48
Kuvio 4. Vastaajien arviot hyötyjättepisteiden lajitteluohjeista, keräysastioiden siisteydestä, tyhjennysvälien riittävyydestä ja hyötyjättepisteiden ympäristön siisteydestä.	48
Kuvio 5. Vastaajien arviot vaarallisen jätteen keräyspisteiden sijainnista sekä aukioloaikojen ja kiertävien keräysten riittävyydestä.	50
Kuvio 6. Eurajokelaisten ja harjavaltaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".	51
Kuvio 7. Kokemäkeläisten ja merikarvialaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".	52
Kuvio 8. Nakkilalaisten ja porilaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".	52
Kuvio 9. Siikaslaisten ja ulvilalaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".	53
Kuvio 10. Vastaajien mielestä tärkeimmät jäteneuvonnan tiedottamiskanavat.	54
Kuvio 11. Vastaajien mielipide siitä, kumpi jätteenkuljetusjärjestelmä sopisi Porin seudulle parhaiten.	55
Kuvio 12. Vastaajien mielipiteet mieluisammasta jätteenkuljetusjärjestelmästä kunnittain.	55
Kuvio 13. Vastaajien mielestä tärkeimmät jätehuollon kehittämisen painopisteet.	57
Kuvio 14. Vastaajien mielipiteet siitä, mistä he haluaisivat saada tietoa jättepoliittisen ohjelman laadinnasta.	58

TAULUKOT

Taulukko 1. Kunnissa kerättäviä jätteitä (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 4.1.2013; Jussi Elonen, henkilökohtainen tiedonanto 22.3.2013).	30
Taulukko 2. Vastaajien taustatiedot.	46

1 JOHDANTO

Suomen Kuntaliitto on vuonna 2000 antanut suosituksen, että kaikissa kunnissa laaditaan kunnan oma jätepoliittinen ohjelma eli jätehuoltostrategia (Suomen Kuntaliitto 2011). Jätepoliittinen ohjelma on yhden tai useamman kunnan yhteinen näkemys siitä, miten jätehuoltoa tulisi alueella kehittää. Ohjelmassa määritellään muun muassa kunnan jätehuoltopalveluja koskevat tavoitteet ja laatutaso, jätehuollon järjestämisen periaatteet ja vastuualueet eri toimijoiden välillä, yhteistyölinjaukset, kunnan taksapolitiikan ja omistajaohjauksen periaatteet sekä tehtävät toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi (Suomen Kuntaliitto 2006, 25).

Porin kaupungin jätehuollon suunnittelija Tarja Räikköseltä 4.1.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan Porin seudun ensimmäinen jätepoliittinen ohjelma laadittiin vuonna 2003. Vuoden 2013 aikana ohjelma päivitetään vastaamaan nykyisiä jätehuollon säädöksiä ja tavoitteita.

Jätehuoltoala on viime vuosien ajan käynyt läpi suuria muutoksia niin kansainvälisesti kuin valtakunnallisesti. Euroopan unionin tasolla jätehuollon kehittämistä on ohjannut EU:n kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma, jonka yksi neljästä pääprioriteetista on jätehuolto ja jätteen synnyn ehkäisy (European Commission 2012). Suomessa tehtiin jätelain kokonaisuudistus vuonna 2011. Uudistuneessa jätelainsäädännössä ja valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2016 annetaan entistä tiukempia jätteen kierrätystavoitteita, jotka kunnan tulee ottaa huomioon omassa jätepolitiikassaan.

Porin seudun jätepoliittisen ohjelman päivitys kuuluu Porin seudun jätelautakunnalle, joka toimii myös tämän opinnäytetyön tilaajana. Ohjelma tehdään jätelautakunnan jäsenkuntien alueelle; Eurajoelle, Harjavaltaan, Kokemäelle, Merikarvialle, Nakkilaan, Poriin, Siikaisiin ja Ulvilaan (Kuva 1). Jätepoliittinen ohjelma tehtäneen vuoteen 2018.

Kuva 1. Porin seudun jätepoliittisen ohjelman jäsenkunnat (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 26.2.2013).

Opinnäytetyön tarkoituksena on auttaa työn tilaajaa jätepoliittisen ohjelman valmistelussa niin, että opinnäytetyö toimisi luotettavana ja perusteltuna alustuksena ohjelman laatimista varten. Jätehuollon parissa toimiville henkilöille tarvitaan käytännönläheinen, ajantasainen työkalu jätehuollon toteuttamiseen. Koska kyse on usean kunnan yhteisestä jätepolitiikasta, erilaisten näkemysten kartoittaminen ja niiden yhteensovittaminen on ensiarvoisen tärkeää kuntien välisen yhteistyön kehittämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Opinnäytetyössä selvitetään, millainen Porin seudun jätepoliittinen ohjelma voisi olla rakenteeltaan sekä mitä säännöksiä ja suunnitelmia sen laatimisessa tulee ottaa huomioon. Opinnäytetyössä kerrotaan myös tilaajan kanssa sovittujen aiheiden mukaisesti jätehuollon nykytilasta sekä valtakunnallisesti että alueellisesti ja jätehuoltotehtävien järjestämisestä sekä jätehuoltopalveluiden toteuttamisesta Porin seudulla. Tarkoituksena on, että tilaaja voi halutessaan käyttää kyseisiä selvityksiä ja kuvauksia sellaisenaan jätepoliittisen ohjelman laadinnassa.

Opinnäytetyön tutkimusosana tehdään mielipidekysely jätehuollon tilasta ja tulevaisuuden kehittämistarpeista Porin seudun jätelautakunnan jäsenille ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenille, teknisten- ja ympäristötointen johtaville viranhaltijoille sekä Porin Jätehuollon johtokunnalle. Kyselyn tulosten on tarkoitus toimia pohjustuksena jätelautakunnalle jätehuollon tavoitteidenasettelua varten.

2 OPINNÄYTETYÖ OSANA JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN VALMISTELUA

Opinnäytetyön tarkoituksena on auttaa tilaajaa, Porin seudun jätelautakuntaa, Porin seudun jätepoliittisen ohjelman valmistelutyössä. Tavoitteena on, että opinnäytetyössä tuotettu tekstimateriaali ja jätehuoltokyselyn tulokset toimisivat luotettavana ja perusteltuna alustuksena jätepoliittisen ohjelman laatimista varten. Opinnäytetyössä tehtävä kysely on vain osa jätepoliittiseen ohjelmaan ke-
rättävästä tausta-aineistosta. Porin seudun jätelautakunnan tarkoituksena on laatia myös muita kyselyitä esimerkiksi ohjelma-alueen asukkaille ja jätehuollon parissa toimiville yrityksille. Seuraavaksi tarkastellaan tarkemmin opinnäytetyön tutkimus- ja kehittämistehtäviä sekä teoreettista taustaa.

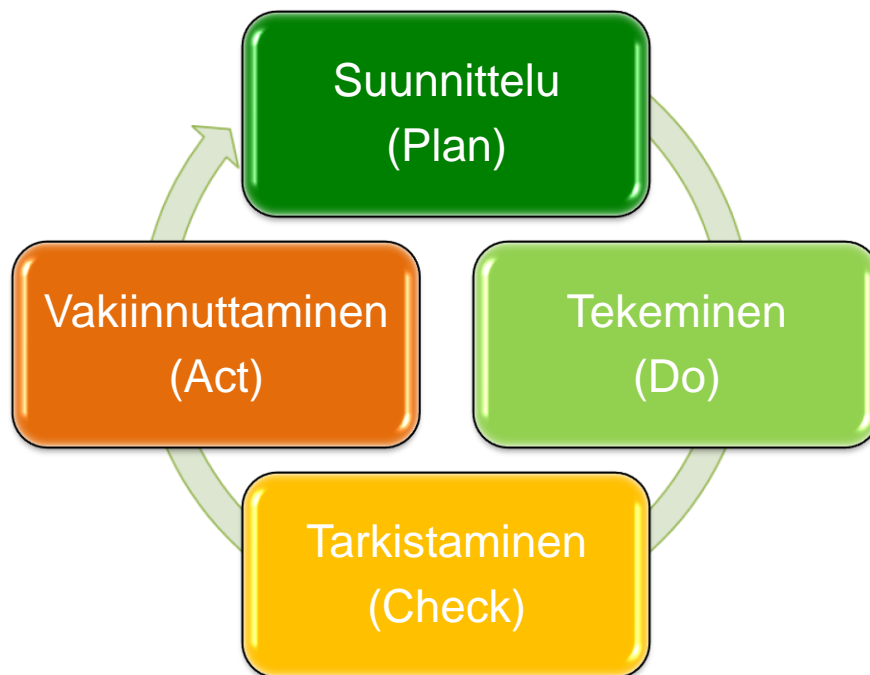
2.1 Tutkimus- ja kehittämistehtävät

Opinnäytetyön tutkimus- ja kehittämistehtävät ovat:

- Porin seudun jätepoliittisen ohjelman alustavan sisällön suunnittelu
- Niiden säännösten ja suunnitelmien selvittäminen, joihin jätepoliittisen ohjelman tulee perustua
- Porin seudun jätehuollon nykytilan selvittäminen ja kuvaus
- Porin seudun jätehuoltotehtävien jakautumisen selvittäminen ja kuvaus
- Porin seudun jätteiden vastaanoton, hyödyntämisen ja käsittelyn selvittäminen ja kuvaus
- Porin seudun jätelautakunnan jäsenten ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutettujen, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenten, teknisten- ja ympäristötointen johtavien viranhaltijoiden sekä Porin Jätehuollon johtokunnan jätehuoltoa koskevien mielipiteiden selvittäminen

2.2 PDCA-malli

Opinnäytetyö on osa suurempaa kokonaisuutta eli Porin seudun jätepoliittisen ohjelman laatimista ja sen myötä Porin seudun jätehuollon kehittämistä. Koko ohjelman laatimista voidaan ajatella PDCA-mallin avulla kehänä, jonka alkuosa muodostuu tämän opinnäytetyön pohjalta. PDCA (Plan, Do, Check, Act) on yleisesti tunnettu jatkuvan parantamisen ja ongelmanratkaisun malli, jota kutsutaan myös Demingin tai Shewhartin kehittämissympyräksi (Laatuakatemia 2010). Myös nimiä laatuympyrä, kehittämiskehä ja kehityssykli näkee käytettävän. Kuvion 1 mukaisesti kehittämissympyrää kierretään järjestyksessä; Suunnittelu, Tekeminen, Tarkistaminen ja Vakiinnuttaminen (Laatuakatemia 2010).

Kuvio 1. PDCA-malli eli Demingin kehittämissympyrä (Laatuakatemia 2010 mukaan).

Suunnitteluvaiheessa tunnistetaan kehitettävä asia ja analysoidaan se (News and Blog 2012). Tämä opinnäytetyö käsittelee pääosin nimenomaan suunnitteluvaihetta, jossa selvitetään Porin seudun jätehuollon nykytilaa ja muutostarpeita sekä visioidaan tavoitteita. Vaiheeseen kuuluu myös kehittämistavoitteisiin pääsemiseen tarvittavien toimenpiteiden ideointi.

Jätehuoltokyselyn tekemisen voidaan katsoa kuuluvan *tekemisvaiheeseen*, jossa kehitetään ja testataan parhaita mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja kehitettävälle asialle (News and Blog 2012). Mikäli jätepoliittisen ohjelman laatijalla, Porin seudun jätelautakunnalla, on entuudestaan ajatuksia siitä, miten jätehuoltoa alueella tulisi kehittää, kyselyn avulla näitä ajatuksia voidaan testata kohderyhmällä ja kehittää edelleen.

Tekemistä seuraa *tarkistamisvaihe*, jossa näitä ratkaisuvaihtoehtoja arvioidaan ja kerätään tietoa siitä, mitkä asiat ratkaisuihin toimivat ja mitä pitäisi vielä kehittää. Tulevaisuuden tavoitteita voidaan määritellä suoraan tai välillisesti kyselyn ja erityisesti siinä olevien avointen kysymysten vastausten avulla. Mikäli tässä vaiheessa kyselyistä ei ole saatu riittävästi tuloksia, voidaan toistaa vaiheet Suunnittelu ja Tekeminen. (News and Blog 2012.)

Ympyrän loppupäässä on *vakiinnuttamisvaihe*, jossa ratkaisut pannaan toimeen, eli tässä tapauksessa laaditaan jätepoliittinen ohjelma. Ympyrän kiertäminen voidaan lopettaa viimeisen vaiheen jälkeen tai jatkaa kehittämistä alusta. (News and Blog 2012.) Jos kehittämistä jatketaan, kehittämisympyrän voi oikeastaan ajatella päättymättömänä spiraalina, jossa kehitytään koko ajan eikä milloinkaan olla valmiita. Käytännössä näin onkin, sillä jätehuoltoala muuttuu jatkuvasti, jolloin myös jätepoliittiseen ohjelmaan pitää myös jatkossa tehdä päivityksiä.

3 JÄTEHUOLLON LAINSÄÄDÄNTÖ

Tässä luvussa käsitellään sitä lainsäädäntöä, joka jätepoliittisen ohjelman laadinnassa tulee ottaa huomioon. Ensin tehdään katsaus Euroopan unionin jättepolitiikkaan ja sen jälkeen tarkastellaan jättepolitiikkaa kansallisella ja alueellisella tasolla.

3.1 EU:n jättepolitiikka

EU:n kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman yksi neljästä pääprioriteetista on jättehuolto ja jätteen synnyn ehkäisy. Tavoitteena on irrottaa jätteen tuottaminen taloudellisen toiminnan yhteydestä, jotta EU:n kasvaminen ei tarkoittaisi enää myös jätteen määrän kasvua. (European Commission 2012.) Yksi toimintaohjelman seitsemästä teemakohtaisesta strategiasta koskee jätteen syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä (Euroopan yhteisöjen komissio 2005). Strategia määrittelee EU:n toiminnan suuntaviivat ja esittää toimenpiteet, joilla jättehuoltoa parannetaan. Strategia keskittyy jätteen kielteisten ympäristövaikutusten vähentämiseen koko jätteen elinkaaren aikana, aina sen synnystä hyödyntämiseen saakka.

EU:n, ja sen myötä myös Suomen, yleiset jättepolitiikan tavoitteet sisältyvät edellä mainittuun strategiaan. Yleiset tavoitteet ovat luonnonvarojen kestävän käytön edistäminen sekä jätteistä aiheutuvien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen. Jättepolitiikka perustuu kuuteen periaatteeseen:

- *Ehkäisyn periaate* tarkoittaa jätteen synnyn ja haitallisuuden vähentämistä ja ehkäisyä
- *Pilaaaja maksaa*, eli jättehuoltokustannukset ovat jätteen tuottajan vastuulla
- *Tuottajavastuun* mukaisesti joidenkin tuoteryhmien jättehuollosta vastaa tuotteen valmistaja ja maahantuoja jätteen tuottajan sijaan

- *Varovaisuusperiaatteella* tarkoitetaan jätteistä ja jätehuollosta mahdollisesti aiheutuvien vaarojen ennakoinnista
- *Läheisyysperiaatteen* mukaisesti jätteet tulee käsitellä mahdollisimman lähellä niiden syntypaikkaa
- *Omavaraisuusperiaate* puolestaan tarkoittaa sitä, että Euroopan yhteisö ja kaikki jäsenmaat ovat omavaraisia jätteiden käsittelyssä. (Valtion ympäristöhallinto 2011.)

Jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskevalla strategialla on myös pyritty yksinkertaistamaan jätelainsäädäntöä ja sen myötä on laadittu EU:n jätepuitedirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY).

Yksi EU:n jätepuitedirektiivin keskeisimmistä säännöksistä koskee jätteen synnyn ehkäisyä. Direktiivissä esitetään jätteen synnyn ehkäisyä korostava, elinkaariajatteluun perustuva viisiportainen etusijajärjestys eli jätehierarchy. Sen mukaan kaikkien jäsenvaltioiden tulee mahdollisuuksien mukaan noudattaa jättepolitiikassaan etusijajärjestystä: Ensimmäisessä tulee vähentää syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Mikäli jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan tulee ensimmäisessä valmistella jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrättää se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan tulee hyödyntää jäte muulla tavoin, esimerkiksi energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsitteltävä. Suomen jätelaissa (17.6.2011/646) jätteen loppukäsittelyn määrittää jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa ilman energian talteenottoa tai muuta näihin rinnastettavaa toimintaa, joka ei kuitenkaan ole jätteen hyödyntämistä, vaikka toiminnan seurauksena toissijaisesti jätteen sisältämää materiaalia tai energiaa hyödynnettäisiinkin.

Jätepuitedirektiivissä annetaan myös tavoitteet jätteen hyödyntämiselle ja kierrättämisen edistämiseksi. Tavoitteena on, että vuonna 2020 vähintään puolet syntyvästä yhdyskuntajätteestä kierrätetään. Rakennus- ja purkujätteestä tulisi puolestaan kierrättää, valmistella uudelleenkäyttöön tai hyödyntää muuten materiaalina 70 painoprosenttia. Direktiivi vaatii myös kaikkia jäsenvaltioita laatimaan kansallisen jätteen synnyn ehkäisyn suunnitelman.

3.2 Jätelaki ja valtioneuvoston asetus jätteistä

Suomen jätelainsäädäntö seuraa EU:n lainsäädäntöä ja sen kehitystä. Joiltakin osin Suomen säännökset ovat kuitenkin EU:n vastaavia säännöksiä tiukemmat. Suomessa tehtiin jätelainuudistus vuonna 2011. Uusi jätelaki ja siihen liittyvät asetukset astuivat pääosin voimaan 1.5.2012. Myös ympäristönsuojelulaki ja -asetus ovat tärkeässä asemassa jätteistä aiheutuvien ympäristöhaittojen sääntelyssä. (Valtion ympäristöhallinto 2013.) Muussakin lainsäädännössä on jätteitä koskevia säännöksiä, mutta tässä tarkastellaan vain jätepoliittisen ohjelman teon kannalta tärkeimpiä; jätelakia ja valtioneuvoston asetusta jätteistä.

Keskeiset jätelain (17.6.2011/646) säädökset jätepoliittisen ohjelman laatimisen kannalta käsitellään tarkemmin luvussa neljä ja viisi. Tässä kuitenkin lyhyt yhteenveto lain sisällöstä jätepoliittisen ohjelman näkökulmasta:

- 8 § Kaikessa toiminnassa on noudatettava etusijajärjestystä
- 23 § Kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä vastaa kunnan määräämä toimielin (*kunnan jätehuoltoviranomainen*)
- 32 § Kunnan velvollisuutena on järjestää asumisessa, sosiaali- ja terveyspalveluissa, koulutustoiminnassa sekä julkisoikeudellisten yhteisöjen ja yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvien yhdyskuntajätteidensä jätehuolto sekä asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely
- 33 § Kunnan velvollisuutena on järjestää muun kuin yllämainittujen jätteidensä jätehuolto toissijaisesti, mikäli jätteen haltija muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi sitä pyytää
- 34 § Kunnan on jätehuoltopalvelujen järjestämisessä huolehdittava tässä pykälässä annettujen laatuvaatimusten täyttymisestä
- 35 § Kunnan on huolehdittava että kaikki asuinkiinteistöt kuuluvat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin
- 46 § ja 48 § Tuottajan on järjestettävä markkinoille saattamiensa tuotteidensa jätehuolto kustannuksellaan. Tuottajavastuu laajenee koskemaan

myös pakkauksia renkaiden, romuajoneuvojen, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, paristojen ja akkujen sekä keräyspaperin lisäksi

- 78 § Kunnan on perittävä jätelain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua kattamaan tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Myös jätteen loppukäsittelystä on perittävä maksua kattamaan muun muassa loppukäsittelylaitoksen tai -paikan perustamisen, käytön ja jälkihoidon kustannukset
- 91 § Kunta voi tarpeen vaatiessa antaa jätelain täytäntöön panemiseksi paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä jätehuoltomääräyksiä esimerkiksi jätteen lajittelusta, keräyksestä, kuljetuksesta ja hyödyntämisestä tai toimista roskaantumisen ehkäisemiseksi
- 93 § Kunnan on järjestettävä neuvontaa, tiedotusta ja valistusta yhdyskuntajätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi sekä jätehuollon toteuttamiseksi asianmukaisesti
- 149 § Mikäli kunnassa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, kunnan on tehtävä uusi päätös vanhassa jätteenkuljetusjärjestelmässä pysymisestä tai kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä 1.5.2013 mennessä

Lisäksi valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (19.4.2012/179) annetaan kaksi jätteen hyödyntämisen tavoitetta tuleville vuosille: Vähintään 50 painoprosenttia yhdyskuntajätteistä kierrätetään viimeistään 1.1.2016 ja vuonna 2020 vähintään 70 painoprosenttia rakennus- ja purkujätteestä hyödynnetään muutoin kuin energiana tai polttoaineeksi valmistamisessa, lukuun ottamatta vaarallisia jätteitä sekä kallio- tai maaperästä irrotettuja maa- ja kiviaineksia. Luvut perustuvat EU:n jätepuitedirektiiviin, mutta yhdyskuntajätteet pyritään saamaan asetuksen mukaan kiertoon nopeammalla aikataululla, kuin mitä jätepuitedirektiivissä on säädetty.

3.3 Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016

EU:n jätepuitedirektiivissä (2008/98/EY) säädetään, että kaikkien jäsenvaltioiden on laadittava koko maan kattava jätesuunnitelma. Suomessa valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016 (Ympäristöministeriö 2008) hyväksyttiin vuonna 2008. Jätepuitedirektiivissä vaadittu kansallinen jätteen synnyn ehkäisyyn suunnitelma on myös sisällytetty valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan.

Suomen jätelain (17.6.2011/646) mukaan valtakunnallisen jätesuunnitelman laatiminen kuuluu ympäristöministeriölle. Suunnitelman avulla on tarkoitus toteuttaa lainsäädännön tavoitteita sekä edistää säännösten täytäntöönpanoa.

Suunnitelmassa tuodaan esille jätehuollon ja jätteen synnyn ehkäisyyn päämäärät ja tavoitteet vuoteen 2016 sekä toimet, joita niiden saavuttamiseksi tarvitaan. Suunnitelmassa korostetaan luonnonvarojen kestäväää käyttöä, jätehuollon kehittämistä sekä jätteistä aiheutuvien vaarojen sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisyä.

Tavoitteena suunnitelmassa on, että yhdyskuntajätteen määrä kääntyisi laskuun vuoteen 2016 mennessä. Suunnitelmassa annetaan myös tarkat tavoitteet jätteen hyödyntämiselle. Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä kierrätetään vuonna 2016 materiaalina 50 prosenttia (josta 20 prosenttiyksikköä kompostoimalla ja 30 prosenttiyksikköä hyödyntäen muuna materiaalina), hyödynnetään energiana 30 prosenttia ja loppusijoitetaan kaatopaikoille enintään 20 prosenttia. Rakentamisen jätteistä on tarkoitus hyödyntää vuonna 2016 vähintään 70 prosenttia materiaalina ja energiana. Myös muille jätteille annetaan suunnitelmassa hyödyntämistavoitteita. Tavoitteet pohjautuvat EU:n jätedirektiiviin ja Suomen jätelakiin, mutta ovat osittain tiukempia.

Lisäksi suunnitelmassa käsitellään jätepolitiikan keskeistä ilmastotavoitetta; jätteistä aiheutuvien kasvihuonekaasujen vähentämistä. Tavoite pyritään saavuttamaan erityisesti vähentämällä biohajoavan jätteen sijoittamista kaatopaikoille ja lisäämällä kaatopaikoilla syntyvän metaanin talteenottoa.

3.4 Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma vuoteen 2020

Jätelain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on laadittava toimialueelleen alueellinen jätesuunnitelma. Suunnitelma tehdään valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja siinä esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanon edistämiseksi. Alueellisessa jätesuunnitelmassa valtakunnalliset tavoitteet tuodaan käytännön tasolle ja siinä otetaan huomioon alueelliset olosuhteet ja kehittämistarpeet. (Valtion ympäristöhallinto 2012a.)

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma vuoteen 2020 on hyväksytty vuonna 2009 (Pirkanmaan ympäristökeskus 2009a). Myös tässä, kuten valtakunnallisessakin jätesuunnitelmassa, on annettu tavoitteita jätteen hyödyntämiselle. Yhtenä tavoitteena on, että vuonna 2020 biojätettä syntyy vähemmän asukasta kohden kuin vuonna 2007. Alueellisen jätesuunnitelman tavoitteet yhdyskuntajätteen hyödyntämiseksi ovat tiukemmat kuin valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa, sillä hyödyntämistavoite on 90 prosenttia, kun valtakunnallisessa suunnitelmassa se on 80 prosenttia. Kaatopaikalle saisi siten päätyä alueellisen jätesuunnitelman mukaan korkeintaan 10 prosenttia yhdyskuntajätteistä, josta biojätteen osuus olisi korkeintaan puolet.

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma keskittyy kuuteen aiheeseen; rakentamisen materiaalitehokkuuteen, biohajoaviin jätteisiin, yhdyskunta- ja haja-asutuslietteisiin, pilaantuneisiin maihin, tuhkiin ja kuoniin sekä jätehuoltoon poikkeuksellisissa tilanteissa. Tavoitteet edellä mainittujen aiheiden kehittämiseksi ja edistämiseksi sekä tavoitteisiin pääsemiseen tarvittavat toimenpiteet ja niistä vastuussa olevat tahot on esitetty suunnitelmassa yksityiskohtaisesti.

3.5 Biohajoavan jätteen kaatopaikalle sijoittamisen vähentäminen

Neuvoston direktiivi 1999/31/EY kaatopaikoista, eli niin sanottu kaatopaikkadirektiivi edellyttää asteittaisia vähennyksiä biohajoavan jätteen kaatopaikkasijoitukselle ilmastovaikutusten vähentämiseksi vuoteen 2016. Direktiivin mukaan

vuonna 2006 biohajoavan jätteen osuus kaatopaikoilla saa olla 75 prosenttia ja vuonna 2016 enää 35 prosenttia vuoden 1994 syntyneestä biohajoavan jätteen määrästä. Vuonna 2016 kaatopaikoille saa siten direktiivin mukaan sijoittaa enintään 25 prosenttia tuolloin syntyväksi arvioidusta biohajoavasta yhdyskuntajätteestä. Kaatopaikkadirektiivi edellyttää myös, että jäsenmaissa laaditaan kansallinen strategia kaatopaikoille sijoitettavan jätteen määrän vähentämiseksi. (Valtion ympäristöhallinto 2012b.)

Suomessa kansallinen strategia biohajoavan jätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämisestä laadittiin vuonna 2004. Strategiassa esitetään niitä toimia, joiden avulla EY:n kaatopaikkadirektiivin tavoitteet voidaan saavuttaa. Strategian tavoitteena on, että erilliskerättyä paperia ja pahvia kierrätetään noin 25 prosenttia ja muuta biohajoavaa ainesta noin viisi prosenttia syntyvästä biohajoavasta jätteestä. Lisäksi strategiassa korostetaan uuden jätteenkäsittely- ja hyödyntämiskapasiteetin tarvetta biohajoavalle yhdyskuntajätteelle. (Ympäristöministeriö 2004.)

Parhaillaan on valmisteilla kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttaminen siten, että siihen sisällytettäisiin rajoitukset biohajoavan jätteen ja muun orgaanisen jätteen kaatopaikkasijoittamiselle. Ympäristöministeriön taustamuistiossa kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamista varten ehdotetaan orgaanisen jätteen kaatopaikkakieltoa. Raja-arvona orgaaniselle aineelle olisi 10 prosenttia, kun indikaattorina käytetään kokonaisorgaanista hiiltä tai hehkutushäviötä. Kaatopaikkakiellolla ohjattaisiin noin kaksi miljoonaa tonnia jätettä vuodessa korvaavaan käsittelyyn. (Valtion ympäristöhallinto 2012c.) Kaatopaikkakiellon on tarkoitus astua voimaan vuoden 2016 alusta alkaen (Suomen Kuntaliitto 2012). Todennäköinen biohajoavan jätteen kaatopaikkakielto tuo omat haasteensa myös kuntien jätehuoltoon, kun jätevirroille tulee löytää uusia kaatopaikkasijoituksen korvaavia käsittelymenetelmiä ja -laitoksia.

4 JÄTEHUOLTOTEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN

Tässä luvussa käsitellään jätehuoltotehtävien järjestämistä kunnassa, kuntien välillä ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

4.1 Kunnan rooli jätehuollon järjestämisessä

Kunnan on jätelain (17.6.2011/646) mukaisesti järjestettävä asumisessa, sosiaali- ja terveyspalveluissa, koulutustoiminnassa sekä julkisoikeudellisten yhteisöjen ja yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvien yhdyskuntajätteidensä jätehuolto. Kunnan vastuulle kuuluvat myös liikehuoneistoissa syntyvät yhdyskuntajätteet, jotka kerätään yhdessä jonkin edellä mainitun jätteen kanssa sekä asumisen sako- ja umpikaivolietteiden jätehuolto. Lisäksi kunnan tulee huolehtia asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotosta ja käsittelystä. Kunta vastaa myös maa- ja metsätaloudessa syntyvästä vaarallisesta jätteestä, kun kyse on kohtuullisesta määrästä jätettä.

Kunnalla on jätelain nojalla myös toissijainen velvollisuus elinkeinoelämän yhdyskuntajätteestä. Sillä tarkoitetaan, että kunnan on järjestettävä muun kuin yllämainittujen jätteiden jätehuolto, mikäli jätteen haltija muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi sitä pyytää. Jätteen on sovellettava laadultaan ja määrältään kunnan jätehuoltojärjestelmän kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi.

Kunnan jätehuollon järjestämistehtävät voidaan jakaa kolmeen osaan: viranomaistehtäviin, palvelutehtäviin sekä ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtäviin. (Suomen Kuntaliitto 2006, 10.) Seuraavaksi tehtävistä kerrotaan tarkemmin. Liitteessä 1 on esitetty kuvio tehtävien jakautumisesta.

4.1.1 Viranomaistehtävät

Jätehuollon järjestämiseen liittyvät kunnan viranomaistehtävät määritellään jätelaissa (17.6.2011/646). Kunta voi hoitaa viranomaistehtävät itse tai yhdessä

muiden kuntien kanssa. Porin seudulla jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa sopimuksen mukaisesti Porin seudun jätelautakunta. Porin seudun jätelautakunnan tammikuussa 2013 hyväksytyn johtosäännön mukaan jätelautakunta hoitaa kunnalle jätelainsäädännön nojalla kuuluvat jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvät viranomaistehtävät. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu muun muassa yleisten jätehuoltomääräysten hyväksyminen, niistä poikkeamisen myöntäminen yksittäistapauksissa, kuntien keräys- ja käsittelypaikoista päättäminen jätehuoltomääräysten yhteydessä, jätteenkuljetusjärjestelmään liittyvistä asioista päättäminen, jätteenkuljetusrekisterin ylläpitäminen, jätetaksan hyväksyminen ja jätemaksujen määrääminen jätetaksaan perustuen, jätemaksujen kohtuullistamisesta päättäminen, jätemaksusta tehtyjen muistutusten käsittely, jätemaksujen perintä sekä poikkeuksen myöntäminen kunnalliseen jätehuoltoon kuulumisesta palvelujen ja hallinnon jätteen osalta. Lisäksi jätelautakunnalle kuuluu tämän opinnäytetyön aiheena olevan Porin seudun jätepoliittisen ohjelman valmistelusta vastaaminen ja ohjelman toteutumisen seuranta.

4.1.2 Palvelutehtävät

Palvelutehtävillä tarkoitetaan pääasiassa jätehuollon käytännön toteuttamista kuten jätteen keräystä, kuljetusta ja käsittelyä tai jäteneuvontaa. Kunta voi toteuttaa palvelutehtävät itse tai ulkoistaa ne esimerkiksi jätehuoltoyhtiölle. (Suomen Kuntaliitto 2006, 10-20).

Jätelaissa (17.6.2011/646) säädetään kunnan jätehuoltopalveluiden laatuvaatimuksista. Kunnan on huolehdittava, että käytettävissä on tarpeen mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, alueellisia vaarallisen jätteen ja muun jätteen vastaanottopaikkoja on riittävästi ja ne ovat helposti saavutettavissa, mahdollisuuksia jätteen erilliskeräykseen etusijajärjestyksen mukaisesti on tarpeeksi, jätteen keräys ja kuljetus mitoitetaan syntyvän jätteen määrää ja laatua vastaavasti ja että jätteenkuljetuksista ja alueellisista vastaanotoista tiedotetaan riittävästi ja

riittävän usein. Kunta voi myös tarkentaa palveluvaatimuksia omissa jätehuoltomääräyksissään.

Porin seudulla jätehuollon palvelutehtävistä vastaavat kunnat yhdessä Porin kaupungin omistaman kunnallisen liikelaitoksen Porin Jätehuollon kanssa. Liikelaitos järjestää sopimuksen mukaisesti muiden jätepoliittisen ohjelman jäsenkuntien paitsi Eurajoen yhdyskuntajätteen vastaanoton Hangassuon jätekeskuksessa. Lisäksi Porin Jätehuollon toiminta-alueeseen kuuluvat Pomarkun ja Luvian kunnat, jotka kuitenkin eivät ole mukana Porin seudun jätelautakunnassa eivätkä näin ollen myöskään jätepoliittisen ohjelman laadinnassa. (Porin Jätehuolto 2013b.)

Porin Jätehuollon tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa ja asumisviihtyvyyttä Porin seudulla järjestämällä kotitalouksien jätehuolto parhaalla mahdollisella tavalla. Toiminnassa painotetaan jätteen kierrätyksen ja hyötykäytön edistämistä sekä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä. (Porin Jätehuolto 2012.)

Porin Jätehuolto tuottaa osan jätehuoltopalveluista itse ja osan hankkii hankintalain mukaisesti kilpailuttamalla yksityisiltä palveluyrityksiltä. Porin Jätehuolto vastaa Hangassuon jätekeskuksesta, Hangassuon pientuojien jätteen lajittelupisteestä, Porin kierrätyskeskuksesta, Porin alueellisista hyötyjätteen kierrätyspisteistä sekä jätehuollon tiedottamisesta. (Porin Jätehuolto 2012.)

Jäteneuvonnan järjestäminen kuuluu puolestaan Porin kaupungin ympäristölautakunnalle. Jäteneuvonnasta kerrotaan lisää luvussa 5.1.

4.1.3 Valvontatehtävät

Jätehuollon valvontaa ja toteutusta ei voi antaa samalle toimielimelle (Suomen Kuntaliitto 2006, 26). Jätehuollon valvonnasta kunnassa vastaa jätelain (17.6.2011/646) mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen sekä yleisinä valvontaviranomaisina toimivien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on valvoa jätelain ja sen

nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Ympäristönsuojelun viranomaisvalvonta toteutetaan Porin seudulla kuntakohtaisesti. Porin kaupungissa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta ja Porin kaupungin ympäristövirasto sen alaisena (Porin kaupunki 2012).

4.2 Tuottajavastuu

Joidenkin tuotteiden jätehuoltovastuu kuuluu tuottajayhteisöille tuottajavastuun mukaisesti. Tuottajavastuulla tarkoitetaan tuotteiden valmistajien tai maahantuojien jätelain (17.6.2011/646) mukaista velvollisuutta hoitaa käytöstä poistettujen tuotteidensa jätehuolto kustannuksellaan. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat renkaat, romuajoneuvot, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot ja akut sekä keräyspaperi. Lisäksi pakkausjätteet ovat uuden jätelain myötä siirtymässä tuotteiden pakkaajien tai pakattujen tuotteiden maahantuojien vastuulle keväällä 2014. Kunnilla on kuitenkin mahdollisuus halutessaan täydentää pakkausjätteen keräystä.

4.3 Jätehuoltoyhteistyö

Porin seudulla kunnat tekevät jätehuollon yhteistyötä paitsi toistensa, Porin Jätehuollon ja tuottajayhteisöjen kanssa, myös eri sidosryhmien, kuten alueen jätteenkuljetusyritysten, yhdistysten, järjestöjen, yritysten ja liittojen kanssa. Viranomaisyhteistyötä tehdään muun muassa Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanssa. (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 22.3.2013.)

Porin Jätehuollon käyttöpäällikkö Jussi Lehtoselta 25.3.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan kuntien ja Porin Jätehuollon väliset yhteistyösopimukset koskevat Hangassuon jätekeskuksen käyttöä yhdyskuntajätteiden vastaanottamiseen kulloinkin voimassaolevan jätetaksan mukaisesti. Päätökset jätehuollon järjestämisestä ja palvelutoimintaa koskevista asioista tehdään Porin Jätehuollon johtokunnassa, joka toimii kuntalain mukaisena usean kunnan yh-

teisenä toimielimenä (Porin Jätehuolto 2013b). Lehtoselta saatujen tietojen mukaan johtokunnassa on edustajia sekä Porista että yhteistyökunnista. Asioita valmistellaan kuntayhteistyökokouksissa, joissa kuntia edustavat pääasiassa teknisten tointen johtajat.

5 JÄTEHUOLTOPALVELUJEN TOTEUTTAMINEN

Kunnat ja muut jätehuollon toimijat pyrkivät kaikessa toiminnassaan ottamaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Tärkeimmät tavoitteet ovat jätteen synnyn ehkäisy ja jätteiden hyötykäytön lisääminen. Kunnat näyttävät esimerkiksi omalla toiminnallaan jätemäärien vähentämisessä ja hankintapolitiikan suhteen. Jäteneuvonta, tiedotus ja valistus ovat tärkeässä asemassa materiaalihokkuuden ja jätteen synnyn ehkäisyn edistämisessä. (Jaakko Pöyry Infra 2003.) Neuvonnan lisäksi tässä luvussa käsitellään jätteiden keräystä ja kuljetusta sekä vastaanottoa, hyödyntämistä ja käsittelyä Porin seudulla.

5.1 Jäteneuvonta, tiedotus ja valistus

Jäteneuvonnan järjestäminen kuuluu jätelain (17.6.2011/646) nojalla kunnalle. Neuvonnalla, tiedotuksella ja valistuksella pyritään vähentämään syntyvän yhdyskuntajätteen määrää ja haitallisuutta sekä edistämään jätehuollon toteuttamista asianmukaisesti. Jätelaissa ja valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (19.4.2012/179) veloitetaan myös Suomen ympäristökeskusta (SYKE) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia (ELY-keskukset) järjestämään neuvontaa tahoillaan. Myös tuottajayhteisöille kuuluu tuottajavastuun mukaisia tiedotustehtäviä. SYKE tekee tutkimusta ja seurantaa jätehuollosta ja jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä järjestää niihin liittyvää neuvontaa, tiedotusta ja koulutusta. ELY-keskukset edistävät selvilläolovelvollisuuden toteuttamista: tuotannon harjoittajien ja tuotteen valmistajien tai maahantuojien on oltava selvillä tuotannostaan tai tuotteestaan syntyvistä jätteistä sekä ympäristö- ja terveysvaikutuksista. ELY-keskukset huolehtivat myös toimialueensa jätteitä ja jätehuoltoa koskevasta koulutuksesta, neuvonnasta, tiedotuksesta ja seurannasta.

Porin seudulla jätehuollon neuvonta-, tiedotus- ja valistuspalvelut kuuluvat Porin ympäristölautakunnan vastuulle. Jäteneuvontapalvelut koskevat sopimuksen mukaisesti Harjavallan, Kokemäen, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun,

Porin, Siikaisten ja Ulvilan kuntia. (Porin kaupunki 2013.) Eurajoen kunnaninsinööri Jussi Eloselta 22.3.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan Eurajoen jäteneuvonnasta vastaa tällä hetkellä Rauman seudun jätehuoltolaitos.

Jäteneuvonnan tehtäviin kuuluu kerätä ja välittää asiakkaille ja yhteistyötahoille ajantasaista tietoa yleisesti jätehuollosta sekä alueellisista jätealan toimijoista ja toiminnoista. Jäteneuvonnan asiakkaita ovat yhdyskuntajätteen tuottajat, eli muun muassa kotitaloudet, laitokset ja asuinkiinteistöjen yhteydessä olevat liikekiinteistöt. Yhteistyötahoja ovat esimerkiksi isännöitsijät. Jäteneuvonta neuvoo, opastaa ja valvoo jätteiden lajittelussa myös kaupungin omia hallintokuntia. Neuvonta-, valistus- ja tiedotuspalveluiden hoitaminen edellyttää, että jäteneuvonta seuraa jatkuvasti valtakunnallisesti jätealan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä pitää yhteyttä alueen jätealan toimijoihin.

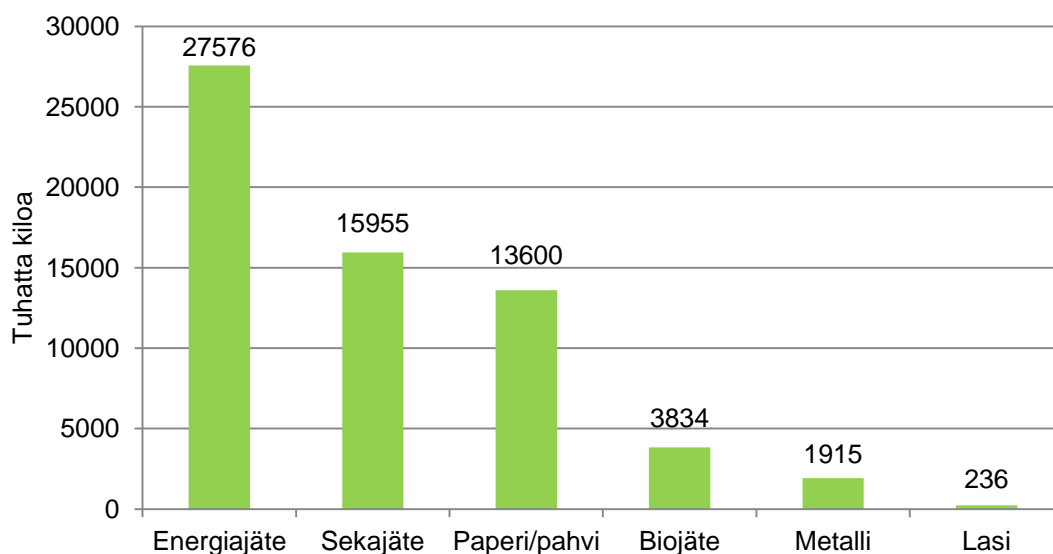
Porin ympäristöviraston jäteneuvojat palvelevat asiakkaita puhelimitse, sähköpostitse sekä kasvatusten erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Kysymyksiin vastataan myös jäteneuvonnan omilla verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Jäteneuvonnalle kuuluu kotitalouksiin jaettavan tiedotuslehti JäteVaakun, jäteoppaiden, esitteiden ja ohjeiden suunnittelu, sisällön tuottaminen ja jakelun hoitaminen. Jäteneuvonta laatii myös tiedotteita ja järjestää tiedotustilaisuuksia medialle ja yhteistyötahoille sekä seuraa paikallista mediaa osallistuen siihen tarvittaessa. Lisäksi jäteneuvonta järjestää erilaisia tapahtumia, kuten metalli-, energiajäte- ja lumppukeräystempauksia sekä erilaisia teemapäiviä tai -viikkoja yksin tai yhdessä Porin Jätehuollon kanssa. Tärkeä osa neuvontaa on asukasiltoihin sekä koulujen ja päiväkotien valistustyöhön osallistuminen. Jäteneuvonta myös opastaa ostopalvelujen yhteistyökumppanien, esimerkiksi 4H-liiton ja Marttojen jäteneuvojia neuvontatehtäviin. Vuosittain jäteneuvonta laatii yhteistyössä kuntien kanssa jäteneuvontasuunnitelman, jossa on määritelty jäteneuvonnan tavoitteet ja toimenpiteet toimintavuodelle. (Anne Silver, henkilökohtainen tiedonanto 16.1.2013.)

5.2 Jätteiden keräys ja kuljetus

Jätelain mukaan kaikkien kiinteistöjen on kuuluttava järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin. Kiinteistöjen tulee lajitella jätteensä ja toimittaa ne kiinteistön omiin keräysvälineisiin tai alueellisiin keräyspisteisiin. Jätteet lajitellaan hyötyjätteisiin ja sekajätteisiin. Hyötyjätteellä tarkoitetaan jätettä, joka voidaan uusiokäyttää sellaisenaan tai jota voidaan hyödyntää materiaalina tai energiana. Kun hyötyjäte, vaarallinen jäte ja erityisjäte lajitellaan erikseen, jäljelle jää sekajäte. Isot jäte-erät ja vaaralliset jätteet toimitetaan Porin kierrätyskeskukseen tai Hangassuon jätekeskuksen pientuojien lajittelupisteeseen. (Porin Jätehuolto 2012.)

Kunnan vastuulla olevien jätteiden keräämiseksi on olemassa kaksi vaihtoehtoa: kunnan järjestämä jätteenkuljetus, jossa kunta kilpailuttaa ja valitsee jätteenkuljetusyritykset alueittain asukkaiden puolesta sekä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus (ent. sopimusperusteinen), jossa asuinkiinteistön haltija tekee sopimuksen jäteastioiden tyhjentämisestä suoraan haluamansa jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Porinseudulla on opinnäytetyön tekemishetkellä, talvella 2013, käytössä jälkimmäinen järjestelmä. Jätelaissa (17.6.2011/646) määrätään, että mikäli kunnassa on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, tulee kuntien arvioida järjestelmän kyky vastata lain asettamiin vaatimuksiin ja tehtävä päätös järjestelmän säilyttämisestä tai sen vaihtamisesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 1.5.2013 mennessä.

Porin kaupungin jätehuollon suunnittelija Tarja Räikköseltä 22.3.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan vuonna 2011 Porissa kerättyä sekalaista yhdyskuntajätettä toimitettiin Hangassuon jätekeskukseen noin 16 000 tonnia. Kokonaisjättemäärä oli yhteensä 63 116 tonnia. Eri jätteiden osuudet kokonaismäärästä on esitetty kuviossa 2. Vuoden 2012 jättemääriä ei ollut saatavilla opinnäytetyön tekemishetkellä muun kuin sekajätteen osalta. Vuonna 2012 Porissa kerättyä sekalaista yhdyskuntajätettä toimitettiin Hangassuon jätekeskukseen noin 9 700 tonnia, eli määrä on laskenut huomattavasti edellisestä vuodesta.

Kuvio 2. Porin jätemäärät vuonna 2011 (Räikköseltä 22.3.2013 saadun henkilökohtaisen tiedonannon mukaan).

Räikköseltä saadussa tiedonannossa arvioidaan, että suomalainen tuottaa vuodessa yhdyskuntajätettä keskimäärin noin 500 kiloa, josta 40 prosenttia on hyötyjätettä. Sekalaista yhdyskuntajätettä kertyy siten noin 300 kiloa asukasta kohden. Elinkeinotoiminnan yhdyskuntajättemäärän arvioidaan olevan noin 30-40 prosenttia kaiken yhdyskuntajätteen määrästä. Porin seudun kuntien vastuulla on siten noin 60-70 prosenttia yhdyskuntajätteestä. Se tekee yhteensä, asukasmäärän ollessa vajaat 135 000, noin 24 000-28 000 tonnia jätettä. Tästä määrästä Hangassuon jätekeskukseen on tuotu 14 500 tonnia jätettä.

Vuonna 2012 yhdyskuntajätteen kokonaishyötykäyttöaste oli Porin Jätehuollon alueella 75 prosenttia eli kaatopaikalle loppusijoitettiin jätteistä vain neljäsosa. Valtakunnallinen hyötykäyttöaste oli 55 prosenttia, joten Porin luvut ovat siihen nähden hyviä. (Porin Jätehuolto 2013a).

5.3 Jätteiden vastaanotto, hyödyntäminen ja käsittely

Porin kierrätyskeskuksessa otetaan vastaan kotitalouksien hyötyjätteet, vaaralliset jätteet, sähkö- ja elektroniikkaromut sekä käyttökelpoiset tavarat. Kierrätyskeskuksessa olevan myymälän myyntituotoilla katetaan osa kierrätyskeskuksen

kuluista. Kierrätyskeskus järjestää erilaisia keräystempauksia vuosittain ja vaarallisen jätteen kiertäviä keräyksiä järjestetään keväisin ja syksyisin. Kierrätyskeskuksesta voi lainata peräkärryä ja kierrätyskeskuksessa on myös kuljetuspalvelu, jonka asiakas voi tilata kierrätykseen tuotaville tavaroilleen. Kierrätyskeskuksessa on lisäksi infotila, jossa kävijät voivat tutustua jätehuoltoon ja kierrätykseen sekä ottaa mukaansa jätehuollon oppaita ja esitteitä. (Porin Jätehuolto 2012.)

Hangassuon jätekeskuksessa otetaan vastaan paitsi yhdyskuntajätteitä myös teollisuus-, rakennus- ja erityisjätteitä. Hangassuolla on loppusijoitusalueet tavanomaiselle ja erityisjätteelle sekä alueet risujen ja puujätteen vastaanotolle ja käsittelylle, haravointijätteen kompostoinnille, pilaantuneiden maiden käsittelylle ja ylijäämämaiden eli maa- ja kiviainesjätteen vastaanotolle. Lisäksi nestemäisille jätteille on omat vastaanotto- ja käsittelyalansa. Hangassuolla otetaan vastaan myös painekyllästettyä puuta, tiili- ja laattajätettä sekä kotitalouksien vaarallisia jätteitä. (Porin Jätehuolto 2012.)

Porin Jätehuollolla on 49 hyötyjätteen kierrätyspistettä eri puolilla Poria. Kotitaloudet voivat viedä alueellisiin kierrätyspisteisiin keräyspaperit ja -pahvit, -lasit ja -metallit. Osassa pisteitä sijaitsee myös UFF:n vaatekeräys. Porin Jätehuollolla on lisäksi kesäkausina venesatamissa sekajäteastioita, joiden käyttäjiksi Porin alueen saarilla sijaitsevat vapaa-ajankiinteistöt voivat liittyä. Venesatamista löytyy astioita myös hyötyjätteille. (Porin Jätehuolto 2012.) Tarja Räikköseltä 4.1.2013 sekä Eurajoen kunnaninsinööri Jussi Eloselta 22.3.2013 saatujen henkilökohtaisten tiedonantojen mukaan pienempiä hyötyjätteitä (keräyspaperia ja -pahvia, -lasia ja -metallia) kerätään kaikissa Porin seudun kunnissa muun muassa monien kauppojen hyötyjätepisteissä. Eurajoella, Harjavallassa, Kokemäellä, Nakkilassa ja Porissa on vastaanottopaikat myös suuremmille erille kyseisiä hyötyjätteitä. Vastuu hyötyjätteiden keräyksestä, kuljetuksesta ja hyödyntämisestä siirtyy jätelain (17.6.2011/646) mukaan vuonna 2014 kunnilta tuottajayhteisöille. Porin aluekeräyspisteiden ylläpito kuuluu Porin Jätehuollon vastuulle.

Hyötyjätteiden (keräyspaperi ja -pahvi, lasi, pienmetalli) sekä muiden yleisimpien jätteiden vastaanottopaikat on esitetty taulukossa 1 Räikköseltä ja Eloselta saatujen tietojen mukaisesti. Kaikilla kunnilla paitsi Eurajoella kunnalla on omat lainmukaiset vaarallisen jätteen keräyspisteensä. Eurajoen vaaralliset jätteet vastaanotetaan Hevossuon jäteasemalla Raumalla. Kunnissa järjestetään myös vaarallisen jätteen keräystempauksia yhdestä kahteen kertaa vuodessa kunnasta riippuen. Lääkejätteet viedään apteekkeihin.

Taulukko 1. Kunnissa kerättäviä jätteitä (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 4.1.2013; Jussi Elonen, henkilökohtainen tiedonanto 22.3.2013).

	Eurajoki	Harjavalta	Kokemäki	Merikarvia	Nakkila	Pori	Ulvila	Siikainen
Hyötyjäte, isot erät (paperi/pahvi, lasi, metalli)	x	x	x		x	x		
Isokokoinen sekajäte		x	x		x	x		
Metalliromu	x	x	x	x	x	x	x	x
Energiajäte	x	x	x	x	x	x		
Vaaralliset jätteet		x	x	x	x	x	x	x
Sähkö- ja elektroniikkaromu	x	x	x	x		x	x	x
Haravointijäte	x	x	x	x		x	x	
Risut ja oksat	x	x	x	x	x	x	x	x
Käsittelemätön puu		x	x	x	x	x	x	
Käsitelty puu		x	x		x	x	x	
Painekyllästetty puu		x				x		

Kunnissa on myös useita kierrätyskeskuksia. Kierrätyskeskuksia löytyy Harjavalasta, Kokemäeltä, Nakkilasta, Porista, Ulvilasta ja Siikaisista.

Hyödynnettävät jätteet käsitellään joko Hangassuon jätekeskuksessa tai ne toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi. Energiajätteet toimitetaan murskattavaksi ja edelleen energiahyötykäyttöön pääasiassa eri lähiseudun voimalaitoksille. Yritykset ostavat polttoaineeksi myös Hangassuolla haketettua risu- ja puuhaketta. Painekyllästetyn puun käyttää energiana hyödykseen Ekokem Oy Riihimäellä. Pilaantuneita maita kompostoidaan Hangassuolla ja ne käytetään kaatopaikan rakenteisiin yhdessä ylijäämämaiden kanssa. Puutarha- ja hara-

vointijäte sopii kompostoinnin jälkeen kaatopaikan verhoiluun. Keräyslasista valmistetaan uusia lasipakkauksia ja lasivillaa, keräysmetalli käytetään metalliteollisuuden raaka-aineena ja keräyspaperista ja -pahvista tehdään hylsykartonkia. Sähkö- ja elektroniikkaromut päätyvät myös materiaalikierrätykseen maahantuojien tuottajayhteisöjen kautta. Vaaralliset jätteet kuljetetaan Riihimäelle Ekokem Oy:n käsiteltäviksi. Niistä saadaan energiaa ja materiaalia uusiin tuotteisiin. (Porin Jätehuolto 2012.) Biojätteet kuljetetaan pääasiassa biokaasutuslaitoksiin (Tarja Räikkönen, henkilökohtainen tiedonanto 22.3.2013).

Porin Jätehuolto seuraa kaatopaikkojen ympäristövaikutuksia tarkkailuohjelman mukaan. Kaatopaikkojen hoitamisessa ensiarvoista on minimoida terveys- ja ympäristöhaitat, joita jätteen mätänemisessä syntyvät kaasut ja haitta-aineiden kulkeutuminen vesistöihin aiheuttavat. Hangassuon jätekeskuksella on kerätty vanhasta kaatopaikasta putkiston avulla kaatopaikkakaasuja vuodesta 2001. Vuodesta 2008 biokaasua on hyödynnetty energiana Hangassuolla olevassa mikroturbiinilaitoksessa, jossa siitä on tehty sähköä alueen verkkoon. (Porin Jätehuolto 2012.)

6 JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN SISÄLTÖ

Jätepoliittisen ohjelman on tarkoitus toimia ohjaavana työkaluna jätehuollon parissa toimiville, joten sen tulee olla selkeä ja helposti ymmärrettävä. Tässä luvussa esitetään, mitä osia Porin seudun jätepoliittiseen ohjelmaan tulee sisällyttää ja mitä se voisi sisältää. Aluksi käydään läpi ohjelman pakollisia ja suositeltuja osia. Sitten kerrotaan, millaisia kokemuksia on muualla tehdyistä jätepoliittisista ohjelmista. Lopuksi esitellään opinnäytetyössä tutkittujen muualla tehtyjen ohjelmien pohjalta laadittu mahdollinen ohjelmarunko, jonka mukaan tilaaja voi alkaa laatia ohjelmaa. Ohjelman sisältöä on osittain esitelty tarkemmin luvuissa neljä ja viisi. Jätehuollon tulevaisuuden tavoitteet käydään tässä opinnäytetyössä vain pintapuolisesti läpi, sillä tavoitteiden asettelu on tilaajalla vasta meneillään ja muotoutuu lopullisesti vasta ohjelmaa laadittaessa.

6.1 Pakolliset ja suositeltavat osat

Jätepoliittista ohjelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon, mitä jätelaissa ja valtioneuvoston asetuksessa jätteistä säädetään ja mitkä ovat sekä valtakunnallisen jätesuunnitelman että Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelman tavoitteet jätehuollolle. Myös ohjelman jäsenkuntien omat jätehuolto- ja ympäristönsuojelumääräykset sekä mahdolliset ympäristöohjelmat tulee ottaa huomioon. Lisäksi Suomen Kuntaliitto (2006, 25-27) on antanut omat ohjeensa, mitä jätepoliittisesta ohjelmasta olisi hyvä käydä ilmi:

- Johdannossa tarkastellaan jätehuollon toimintaympäristöä ja sen muutoksia kunnan näkökulmasta. Myös jätehuollon kansalliset ja kansainväliset linjaukset ja kehittämistavoitteet on hyvä mainita.
- Tavoiteosiossa kuvataan kunnan jätehuollon kehittämisen päämäärät ja suuntaviivat sekä palvelu- että viranomais tehtävien osalta. Yhteydet kansallisiin jätehuoltotavoitteisiin ja kunnan kehittämistavoitteisiin on myös hyvä tuoda ilmi.

- Valvonnan ja muiden viranomaistehtävien tehtävänjako ja yhteistyö määritellään jätehuollon järjestämisen periaatteista kerrottaessa. Sama toimitelin ei saa hoitaa sekä jätehuollon toteutusta että valvontaa. Palvelutehtävien osalta määritellään, mitkä tehtävät kunta hoitaa itse, mitkä se ulkoistaa tai hoitaa yhdessä muiden kuntien kanssa. Palveluiden laatutaso tulee määritellä, kuin myös sen ja tavoitteiden seuraamiseksi asetettavat mittarit. Niiden viranomais- ja palvelutehtävien osalta, jotka tehdään yhteistyönä, on määriteltävä yhteistyön muodot, organisointi ja työnjako.
- Taksapolitiikassa määritellään, mitä taksat kattavat ja mitä niillä pyritään ohjaamaan tai mihin niillä kannustetaan. Ohjelmassa tulee myös mainita, miten maksuttomien tai alikatteisten palvelujen rahoitus hoidetaan.
- Jätehuoltomääräyksistä voi mainita, mikä on niiden tehtävä asetettujen jätepoliittisten tavoitteiden toteutuksessa.
- Kunnan omistajapolitiikan vaikutuksista jätehuollon järjestämiseen kunnassa on kerrottava.
- Lisäksi ohjelmaan on hyvä sisällyttää jätteen synnyn ehkäisyn tavoitteet ja keinot sekä mittarit niiden seuraamiseksi.

On myös tärkeää huomata ohjelmaa laatiessa, että kuntalaisten ja kaikkien asiainsaisten tulee saada osallistua ohjelman valmisteluun. (Suomen Kuntaliitto 2006, 7.)

6.2 Kokemuksia muualla tehdyistä jätepoliittisista ohjelmista

Osana jätepoliittisen ohjelman sisällön suunnittelua on muualla Suomessa tehtyjen jätepoliittisten ohjelmien *benchmarking*. Termillä *benchmarking* tarkoitetaan hyvien käytäntöjen oppimista toisilta. Kun ensin on arvioitu oman organisaation vahvuuksia ja heikkouksia, sen jälkeen voidaan analysoida toisten organisaatioiden toimintaa ja soveltaa niiden parhaita käytäntöjä omiin tarkoituksiin. (Patterson 1995, 4.)

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelman ympäristöselostuksessa arvioidaan, että vuonna 2009 jätepoliittisia ohjelmia olisi laadittu noin joka kolmannessa

kunnassa (Pirkanmaan ympäristökeskus 2009b, 22). Jätepoliittisia ohjelmia ei ole juurikaan julkaistu yleisesti, joten tässä työssä tutustutaan vain neljään melko laajaan, usean kunnan yhteiseen jätepoliittiseen ohjelmaan. Ohjelmat ovat Kuopion seudulla laadittu "Jätekukon osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2015", Salon seudulla tehty "Rouskis Oy:n ja osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma", Tampereen ympäristön "Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskuntien jätestrategia" sekä Lohjan seudun "Rosk'n Roll Jätteet hyödyksi: Länsi-Uudenmaan jätehuoltostrategia vuoteen 2020".

Muiden ohjelmien sisältöä ei ole tässä opinnäytetyössä analysoitu tieteellisin menetelmin, vaan isoimmat kokonaisuudet on määritelty pintapuolisesti ja verrailtu niitä keskenään. Ohjelmista on etsitty sekä toistuvia yhtäläisyyksiä että hyviä toimintatapoja. Tutkittavien ohjelmien tekijöihin otettiin yhteyttä sekä sähköpostitse että puhelimitse ja heiltä kysyttiin tehtyjen ohjelmien onnistuneisuudesta.

Jätekukon osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2015

Savo-Pielisen jätelautakunnan suunnittelija Hanna Kisonen kertoi sähköpostiviestissään 7.2.2013, että Jätekukon osakaskuntien laatimassa jätepoliittisessa ohjelmassa vuoteen 2015 onnistuttiin erityisesti tehokkaassa työryhmätyöskentelyssä. Asioita käytiin läpi säännöllisesti jätehuollon neuvottelukunnassa, joka käsitti kaikki toimialueen kunnat. Myös ohjelmaa varten tehdyt kyselyt onnistuivat, vastausprosentit olivat korkeita etenkin kuntien viranomaisien ja asukkaiden kyselyjen osalta. Asukaskyselyn korkea vastausprosentti jopa yllätti. Kisonen epäilee hyvän arvontapalkinnon saaneen asukkaat vastaamaan runsain mitoin. Luottamushenkilöt ja muut sidosryhmät vastasivat puolestaan kyselyihin passiivisemmin. Kyselyitä tehtiin sähköisesti, mikä Kisosen mukaan on helppo tapa kyselyjen toteuttamiseen ja on hyödyllistä, että tulokset jäävät helppossa muodossa myös myöhempään käyttöön. Myös jätehuollon viranomaisille pidetystä palaverista ja kuntien yhteisistä seminaareista saatiin paljon materiaalia ohjelmaa varten. Kokonaisuudessaan Kisosen mukaan ohjelma on suhteellisen raskas ja sitä vaikea avata ymmärrettävästi ja lyhyesti asiaan perehtymättömille. Lisäksi myöhemmin on todettu, että tavoitteisiin johtavien toimenpiteiden to-

teuttaminen olisi pitänyt selvittää tarkemmin erityisesti vastuutahojen osalta. Olisi siis pitänyt mainita yksi, vastuussa oleva taho ja lisäksi mahdolliset yhteistyötahot. Vaikka ohjelmasta tuli iso kokonaisuus, Kisonen ei koe ohjelmassa kuitenkaan olevan turhia osioita. Ohjelma on ollut voimassa vuodesta 2011 lähtien. Jälkeenpäin on huomattu, että ohjelmasta olisi kannattanut laatia helppoluokinen, kuvia sisältävä tiivistelmä. Kuitenkin esimerkiksi toimenpiteistä kertova osuus on niin pitkä, että tiivistelmän teko olisi ollut hyvin vaikeaa. Ohjelma sisältää kuitenkin sivun pituisen kuvattoman tiivistelmän, jota on voitu käyttää muun muassa ohjelmaa esiteltäessä.

Rosk'n Roll Jätteet hyödyksi: Länsi-Uudenmaan jätehuoltostrategia vuoteen 2020

Rosk'n Roll Oy Ab:ssa oltiin varsin tyytyväisiä Länsi-Uudellamaalla tehtyyn jätehuoltostrategiaan. Rosk'n Roll:n kehityspäällikkö Tarja Pinnioja-Saarisen kanssa käydystä sähköpostikeskustelusta 6.2.2013 kävi ilmi, että vuonna 2003 valmistunut strategia on kestänyt aikaa hyvin, vain joitakin tarkennuksia on tarvinnut tehdä jätehuollon yleisten muutosten myötä. Myöhemmin ei ole tullut ilmi asioita, jotka olisivat strategiassa olleet turhia tai seikkoja, jotka olisivat jääneet siitä puuttumaan. Rosk'n Roll:ssa ei toteutettu strategiaa varten kyselytutkimuksia, mutta taustatyönä käytiin paljon keskusteluja sekä järjestettiin seminaareja, koulutusta ja tutustumismatkoja.

Rouskis Oy:n ja osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma

Rouskis Oy:n ja osakaskuntien jätepoliittiseen ohjelmaan 2012-2016 oltiin myös kovin tyytyväisiä. Rouskis Oy:n toimitusjohtaja Jaana Turpeisen kanssa käydyssä puhelinkeskustelussa 5.3.2013 selvisi, että vuonna 2012 voimaan tullut ohjelma on selkiyttänyt toimijoiden roolia ja toiminut hyvänä perustietopakettina tilaisuudessa kuin tilaisuudessa. Rouskiksessa on päädytty tekemään ohjelma aina viideksi vuodeksi kerrallaan. Tavoitteena ohjelman teossa oli tehdä ohjelmasta sopivan mittainen ja riittävän tiivis, jotta se toimisi asianmukaisena tietopakettina esimerkiksi uusille päättäjille. Jätepoliittista ohjelmaa oli valmistelemassa suuri joukko ohjelman jäsenkuntien edustajia ja jätehuollon päät-

täjiä. Työryhmä kokoontui kuusi kertaa ohjelman valmistelua varten. Taustatietojen keräämiseksi tehtiin myös yksi kysely työryhmän jäsenille, jossa kysyttiin yleisesti jätehuollon tavoitteista ja palvelutasosta sekä muun muassa jätehuollon valvonnasta, neuvonnasta, vaarallisista jätteistä ja jätteenkuljetuksesta. Ohjelma on tehty kunnan järjestämisvastuun näkökulmasta, jolloin työryhmälle kohdennetun kyselyn koettiin riittävän. Ohjelmaluonnoksen valmistuttua lausuntoja pyydettiin usealta taholta ja lausuntojen perusteella ohjelmaan tehtiin vielä tarkennuksia. Jälkeenpäin ohjelmassa ei koeta olevan puutteita ja Turpeinen suosittelee muitakin kuntia käyttämään heidän malliaan jätepoliittisen ohjelman laadinnassa. Ohjelma on visuaalinen ja sisältää paljon kuvia. Toiveena ohjelman taiton suhteen oli, että ohjelmassa esitettäisiin jätteiden sijaan kuvia jäsenkunnista, sillä ohjelma ei ole ainoastaan jätehuollollinen, vaan myös kulttuurinen asia.

6.3 Mahdollinen ohjelmarunko

Seuraavassa esitellään lyhyesti, millainen Porin seudun jätepoliittinen ohjelma voisi olla rakenteeltaan. Ohjelmarunko on koostettu muualla tehtyjen jätepoliittisten ohjelmien (Jätekukon osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma vuoteen 2015, Rouskis Oy:n ja osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskuntien jätestratégia, Rosk'n Roll Jätteet hyödyksi: Länsi-Uudenmaan jätehuoltostratégia vuoteen 2020) pohjalta. Tarkoitus on, että ohjelmarunko toimisi ikään kuin muistilistana Porin seudun jätelautakunnalle jätepoliittisen ohjelman laatimiseen.

Johdanto

Jätepoliittisen ohjelman alussa esitetään tulevaisuuden visio, jossa määritellään Porin seudun jätehuollon tavoitetila. Johdannossa kerrotaan mistä ohjelmassa on kyse. Kerrotaan lyhyesti tulevaisuuden päämääristä ja toimenpiteistä niihin pääsemiseksi. Mainitaan myös Suomen Kuntaliiton suosituksesta laatia joka kunnassa oma jätepoliittinen ohjelma. Kerrotaan ohjelman toiminta-alueesta ja sen kunnista. Kartan alueesta voi liittää tähän tai liitteisiin. Pohditaan, miksi oh-

jelma on tärkeä tehdä ja mitkä ovat niitä Porin seudun erityispiirteitä, joita on erityisesti otettu huomioon ohjelmaa laadittaessa. Voidaan myös mainita edellinen Porin seudulla tehty jätepoliittinen ohjelma ja kertoa, missä jätehuollon saralla on sen tekemisen jälkeen Porin seudulla kehitytty. Johdannossa tehdään myös katsaus jätehuollon toimintaympäristöön kunnan näkökulmasta. Kuvataan kansalliset ja kansainväliset jätehuollon linjaukset sekä kehittämistavoitteet lyhyesti.

Jätepoliittisen ohjelman laadinta

Tässä osiossa kerrotaan, että ohjelman on suunnitellut ja koonnut pääasiassa Porin seudun jätelautakunta. Ohjelma on hyväksytty kuntien valtuustoissa ja sen seuranta kuuluu jätelautakunnalle. Ohjelmassa on hyvä kertoa, miten se on laadittu, millaisella aikataululla ja mitä tahoja tai työryhmiä laadinnassa on ollut mukana. Lisätietoja osallistujista voi antaa liitteessä. Tässä voidaan myös mainita työryhmien kokoontumiset, tehdyt luonnokset ja saadut lausunnot lyhyesti. Lisäksi mainitaan, miten kansalaisten osallistumismahdollisuudet ohjelman laadintaan on turvattu. Kerrotaan, miten erilaiset lait ja säädökset ovat vaikuttaneet ohjelman laadintaan. Laadintaan ovat vaikuttaneet myös tehdyt kyselyt, joten perustiedot niistä mainitaan myös: mitkä olivat kyselyjen kohderyhmät, mitä saatiin vastausprosentteiksi ja ennen kaikkea, mitä kyselyistä nousi esille. Jos ohjelman laadintaa on rahoitettu, se voidaan mainita tässä.

Jätehuollon nykytila

Tässä voidaan pureutua tarkemmin jätehuollon nykytilaan ja sitä sääteleviin lakeihin, määräyksiin ja suunnitelmiin. Lisäksi voidaan kertoa Euroopan unionin jätepolitiikasta, Suomen jätelainsäädännöstä, kuntien jätehuoltomääräyksistä, tulevasta biohajoavan jätteen kaatopaikkakiellosta, valtakunnallisesta jätesuunnitelmasta vuoteen 2016, Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelmasta vuoteen 2020 sekä kuntien mahdollisista omista ympäristöohjelmista ja -strategioista. Näitä asioita on käsitelty opinnäytetyön luvussa kolme.

Jätehuoltotehtävien järjestäminen ja jätehuoltoyhteistyö

Jätehuoltotehtävien järjestämistä ja jätehuoltoyhteistyötä on käsitelty tarkemmin luvussa neljä. Tässä osiossa kerrotaan, mitkä ovat kunnan vastuulle kuuluvia jätehuollon järjestämistehtäviä jätelain mukaan ja mikä on palveluille määritelty laatutaso. Kerrotaan, että tehtävät voidaan jakaa palvelutehtäviin, viranomais-tehtäviin sekä ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan ja avataan näitä tehtäviä. Myös tuottajavastuun alaisten jätteiden sekä elinkeinotoiminnan jätteiden jätehuolto tuodaan esille. Jätehuoltoyhteistyön osalta kerrotaan, mitä eri toimijoita Porin seudulla toimii yhteistyössä ja millaisin sopimuksin työnjaosta on päätetty. Kaaviokuva kuntien, jätehuoltoviranomaisen, yleisten valvontaviranomaisten sekä Porin Jätehuollon työnjaosta jätelain mukaan on hyvä liittää tähän tai liitteisiin.

Jätehuoltopalvelut

Jätehuoltopalveluja on käsitelty tarkemmin luvussa viisi. Tässä osiossa voidaan kertoa jätteen synnyn ehkäisystä ja kuntien olemisesta esimerkkinä kuntalaisille kestävän kehityksen edistämisessä. Kerrotaan, miten kunnan lakisääteinen jäteneuvonta on hoidettu. Mainitaan, että kaikkien kiinteistöjen on kuuluttava järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin ja kuvataan vaihtoehdot jätteenkuljetukselle. Käydään läpi, missä suhteessa Porin seudulla nykyään hyödynnetään jätettä ja sijoitetaan sitä kaatopaikalle. Kerrotaan jätteiden vastaanottopisteistä, eri jätelajien hyödyntämisestä ja käsittelystä. Kuntien palvelut, kuten hyötyjätepisteet, jäteasemat, vaarallisen jätteen vastaanottopisteet sekä kierrätyskeskukset, voidaan esittää myös kartalla. Rosk'n Roll:n jätepoliittisessa ohjelmassa on esitetty tällainen kartta (Rosk'n Roll 2003, 13).

Jätehuoltotehtävien rahoitus

Jätehuoltotehtävien rahoituksen osalta kerrotaan, mitä jätemaksuja Porin seudulla on käytössä ja mitä palveluja maksuilla katetaan. Kerrotaan, kuka jätetak-sasta ja -maksuista päättää. Käydään läpi myös muita kustannuksia lyhyesti.

Jätehuollon tavoitteet vuosille 2013-2018

Tavoitteet ohjelman voimassaolokaudelle esitellään ohjelmassa lyhyesti, esimerkiksi taulukon tai kaavion muodossa. Tavoitteista voidaan tehdä myös erillinen asiakirja, jotta kaikki tarvittavat tiedot voidaan selvittää riittävän tarkasti ilman, että varsinaisesta jätepoliittisesta ohjelmasta tulee liian raskas. Tavoitteet tulee perustella ja kuvata hyvin: miten ne on valittu ja mihin ne pohjautuvat, mitä toimenpiteitä vaaditaan tavoitteisiin pääsemiseksi, milloin toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa ja kenen vastuulla ne ovat sekä miten tavoitteiden toteutumista seurataan. Erityishuomiota tulee kiinnittää vastualueiden täsmentämiseen. Ohjelmaan tulee selkeästi kirjata, kuka on päävastuussa toimenpiteistä ja mitkä ovat mahdolliset yhteistyötahot. Ohjelmaa tulee myös päivittää jätehuollossa tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Liitteet

Jätepoliittisen ohjelman liitteisiin voi lisätä kartan jäsenkunnista ja alueen palveluista. Hyvä olisi mainita myös eri työryhmien jäsenet sekä kaikki sidosryhmät ja asiantuntijat, jotka ovat olleet mukana ohjelman laadinnassa. Liitteisiin voi lisätä myös taulukon ohjelman laatimisen vaiheista sekä erilaisten kokousten ja tapaamisten aikataulut ja aiheet. Myös tehdyt kyselyt kannattaa esitellä liitteissä. Mikäli ohjelmasta tehdään SWOT-analyysi, voidaan sekin laittaa liitteisiin. Lisäksi Savo-Pielisen jätelautakunnan suunnittelijalta saadun kommentin mukaan ohjelmasta on hyvä tehdä kuvallinen, yksinkertainen tiivistelmä, jonka voi myös lisätä liitteisiin. Mahdolliset kehityshankkeet voidaan mainita tekstin lomassa tai liitteissä. Lisäksi, mikäli ohjelman ympäristövaikutuksia arvioidaan, myös arviointi voidaan lisätä liitteisiin.

7 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JA VIRANHALTIJOIDEN MIELIPITEITÄ PORIN SEUDUN JÄTEHUOLLOSTA

Opinnäytetyön tutkimusosana tehtiin kyselytutkimus Porin seudun jätelautakunnan jäsenille ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenille, teknisten- ja ympäristötointen johtaville viranhaltijoille sekä Porin Jätehuollon johtokunnalle. Kysely suunniteltiin ja toteutettiin keväällä 2013.

7.1 Tavoite

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mielipiteitä Porin seudun jätehuoltopalvelujen toimivuudesta ja tulevaisuuden kehittämistarpeista. Kyselyn tuloksia on tarkoitus myöhemmin hyödyntää Porin seudun jätepoliittisen ohjelman laadinnassa.

7.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusote oli kvantitatiivinen. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on tilastollista tutkimusta, jossa ilmiöitä kuvataan numeerisen tiedon pohjalta ja tuloksia havainnollistetaan usein kuviin tai taulukoin. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa otoksen on oltava riittävän suuri ja edustava tulosten oikeellisuuden varmistamiseksi. Aineiston keruussa on yleistä käyttää valmiita tutkimuslomakkeita. (Heikkilä 2004, 16.)

Tutkimuksen perusjoukko eli se kohdejoukko, josta tietoa haluttiin (Heikkilä 2004, 14) on Porin seudun jätepoliittisen ohjelman jäsenkuntien valtuutetut, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenet, teknisten- ja ympäristötointen johtavat viranhaltijat, Porin Jätehuollon johtokunnan jäsenet sekä tietenkin itse Porin seudun jätelautakunnan jäsenet. Porin seudun jätelautakunnasta otettiin tutkimukseen mukaan myös varajäsenet. Lisäksi mainittakoon, että Harjavallassa

ympäristöasioita ei hoida ympäristölautakunta, vaan kaupunkikehityksen lautakunta, mutta yksinkertaisuuden vuoksi tässä opinnäytetyössä puhutaan vain ympäristölautakunnista. Tutkimus oli luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa jokainen perusjoukon jäsen tutkitaan (Heikkilä 2004, 33).

Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin Internet-kyselyä. Kyselytutkimukseen päädyttiin tutkimusryhmän suuren koon vuoksi. Internet-kysely puolestaan valittiin sen tehokkuuden ja taloudellisuuden johdosta. Myös vastausten saaminen ja tulosten käsittely on nopeampaa kuin perinteistä postikyselyä käyttäen. Oletuksena oli, että kaikki kohderyhmän jäsenet käyttävät Internetiä jossain määrin. Kutsu ja linkki kyselyyn lähetettiin suurimmalle osalle kohderyhmästä sähköpostitse saatesanojen kera. Osaa kohderyhmän sähköpostiosoitteista ei kuitenkaan saatu selville, joten Internet-osoitteita kyselyyn lähetettiin myös kirjeitse.

7.3 Kyselyn laadinta

Kysymykset kyselyyn suunniteltiin yhdessä työn tilaajan kanssa. Yksi kysymys tuli jäteneuvojilta. Kysely laadittiin ZEF Arviointikone -ohjelmalla, jota Porin kaupunki käyttää kyselytutkimuksissaan. Kyselyn ulkoasu on esitetty liitteessä 3 ja kyselylomake liitteessä 4. Kysymykset jaettiin seitsemään aihealueeseen sekä taustatietoihin ja avoimiin kysymyksiin. Kyselyä laadittaessa tutustuttiin kirjallisuuteen kyselyn tekemisestä ja pyrittiin näin välttämään turhia virheitä. Kyselylomake myös testattiin useaan otteeseen eri henkilöillä lomakkeenteon eri vaiheissa. Saadun palautteen perusteella kyselylomakkeeseen tehtiin tarvittavia muutoksia.

Suuri osa kysymyksistä oli suljettuja eli vaihtoehdot antavia. Kysymyksissä oli valmiit vastausvaihtoehdot, joista vastaaja sai valita sopivimman tai sopivimmat. Suljetut kysymykset sopivat käytettäväksi silloin, kun kaikki mahdolliset, selkeästi rajatut vastausvaihtoehdot tunnetaan ja niitä on rajoitettu määrä. Vastaaminen suljettuihin kysymyksiin on myös nopeaa ja tulosten käsittely helppoa. Vaarana suljettujen kysymysten käyttämisessä kuitenkin on, että vastausvaihtoehdot ja etenkin niiden esittämisjärjestys voivat johdatella vastaajaa tai että vastaaja ei

harkitse vastaustaan riittävästi. Myös jokin vastausvaihtoehto on saattanut jäädä esittämättä, jolloin tuloksia ei voida pitää luotettavana. (Heikkilä 2004, 50-51.) Lisäksi kyselyssä käytettiin sekamuotoisia kysymyksiä, joissa vastaukset olivat valmiiksi muotoiltuja ja niiden lisäksi yksi vaihtoehto oli avoin. Sekamuotoisilla kysymyksillä haluttiin varmistaa, että mikäli kyselyä tehdessä jokin vastausvaihtoehto on jäänyt uupumaan, vastaajalla on mahdollisuus valita avoin vaihtoehto ja kirjoittaa perään oma vastauksensa. (Heikkilä 2004, 52.) En osaa sanoa -vaihtoehto on ZEF Arviointikoneessa aina valmiina, eli vastaajaa ei missään vaiheessa pakoteta valitsemaan annetuista vaihtoehtoista.

Kyselyssä käytettiin myös mielipiteitä mittaavia janoja, joihin vastattiin asteikolla yhdestä viiteen. Käytössä oli Likertin asteikko, jossa toisessa ääripäässä oli väittämä *Täysin eri mieltä* ja toisessa vastakkainen *Täysin samaa mieltä*. Viisiportaiseen asteikkoon päädyttiin sen perinteisyyden ja selkeyden johdosta.

Kyselyn alussa tiedusteltiin vastaajan taustatietoja. Varsinainen kysymysosio käsitteli hyötyjätsepisteitä, vaarallisen jätteen keräyspisteitä, jätteiden viemistä niille tarkoitettuihin vastaanotto paikkoihin, jäteneuvontaa, jätemaksuja, jätteenkuljetusta sekä jättepoliittista ohjelmaa. Lisäksi kyselyn lopussa oli kaksi avointa kysymystä, joissa vastaaja sai kirjoittaa omat kehitysehdotuksensa Porin seudun jätehuoltoon sekä mielipiteensä kyselystä vapaasti tekstikenttään.

Kyselyn yhteydessä oli myös mahdollisuus osallistua arvontaan. Viikolla 13 suoritettussa arvonnassa arvottiin 100 euron lahjakortti K-rautaan.

7.4 Kyselyn toteutus

Tutkimuksen kohderyhmään kuului yhteensä 356 luottamushenkilöä ja viranhaltijaa. Kutsu ja linkki kyselyyn lähetettiin 325 vastaanottajalle sähköpostilla saatelanojen (Liite 2) kera. 29 kutsua Internet-osoitteineen lähetettiin kirjeitse. Kahden kohderyhmään kuuluvan yhteystietojen ei saatu selville. Yhteensä kutsu ja lähetettiin siten 354 kappaletta. Kutsut lähetettiin sähköpostitse ja kirjeitse tiistaina 5.3.2013. Vastausaika oli kaksi viikkoa eli kyselyn viimeinen vastaus-

päivä oli tiistai 19.3.2013. Muistutusviesti kyselyyn vastaamisesta lähetettiin sähköpostitse kyselyn sulkeutumispäivää edeltävänä torstaina 14.3.2013.

7.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan lähestyä reliabiliteetin ja validiteetin käsitteiden avulla. Reliabiliteetti kuvaa tutkimuksen luotettavuutta eli sitä, että tulokset ovat tarkkoja ja tutkimus on toistettavissa samanlaisin tuloksin. Virheitä voi syntyä niin tietojen keruuvaiheessa kuin tulosten käsittelyssä ja tulkinnassakin. (Heikkilä 2004, 30.) Tässä tutkimuksessa virheet pyrittiin minimoimaan testaamalla kyselylomake useaan otteeseen ja käyttämällä hyvin yksinkertaisia tulosten analysointimenetelmiä. Luotettavuutta lisää se, että tutkimus tehtiin koko perusjoukolle, sillä mitä pienempi otos on, sitä sattumanvaraisemmiksi tulokset käyvät. Kyselyyn vastasi 138 henkilöä, joten tutkimusta voi siltä osin pitää reliabelina, sillä vastauksia saatiin melko runsaasti ja kohderyhmästä enemmän kuin joka kolmas vastasi kyselyyn.

Tutkimuksen validiteetti eli pätevyys puolestaan kertoo tutkimusmenetelmän kyvystä mitata sitä, mitä on tarkoitettukin. Tutkimukselle tulee asettaa selkeät tavoitteet, jotta tiedetään, mitä asioita pitää tutkia ja millaisia kysymyksiä kyselylomakkeeseen tulee laatia, jotta ne mittaavat oikeita asioita. Tutkimuksen pätevydestä kertoo myös perusjoukon tarkka määrittely, otoksen edustavuus sekä korkea vastausprosentti. (Heikkilä 2004, 29.) Tämä tutkimus tehtiin koko perusjoukolle ja vastausprosentti oli 39. Perusjoukon kokoon nähden vastausprosenttia voidaan pitää melko hyvänä.

Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa kysymysten asettelu. Tässä tutkimuksessa haluttiin muotoilla kaikki kysymykset niin, että vastausvaihtoehdoista yleisesti koettu positiivisempi vaihtoehto oli aina ensimmäisenä. Se on kuitenkin voinut johdatella vastaajaa esimerkiksi kysyttäessä, pitäisikö myös omakotiloista kerätä biojätettä. Valittaessa vastaukseksi Kyllä, vastausta ei tarvinnut perustella, kun taas valittaessa Ei perustelua pyydettiin.

Lisäksi ZEF Arviointikoneessa oli muutamia huonoja puolia, jotka saattoivat vääristää lopputulosta. Esimerkiksi yksi ihminen pystyy vastaamaan kyselyyn useaan otteeseen. Kyselyä tehdessä kävi myös ilmi, että Internet Explorer -selainta käyttäessä janakysymysten vastaukset saattavat tallentua väärään paikkaan. Tämän ehkäisemiseksi kyselyssä annettiin toimintaohjeet ongelmatilanteisiin Internet Explorer -käyttäjille.

Jälkeenpäin myös todettiin, että epähuomiossa viranhaltijoita ei oltu ohjeistettu siinä, tuleeko heidän vastata kyselyyn oman asuinkuntansa vai työpaikkakuntansa näkökulmasta. Tämä koski kuitenkin vain osaa kysymyksistä ja viranhaltijoiden osuus vastaajista oli vain kymmenesosa, joten mahdollinen virhemarginaali jää hyvin pieneksi.

7.6 Tutkimuksen tulokset

Kyselyn tulokset analysoitiin samalla ZEF Arviointikone -ohjelmalla, jolla kysely tehtiin. Kyselyn tuloksia tarkastellaan tässä paitsi yleisesti, myös kuntakohtaisesti.

Kyselyyn vastasi yhteensä 138 henkilöä. Kutsuja kyselyyn lähetettiin 354 kappaletta, joten kyselyn vastausprosentti oli 39 prosenttia. Vastausprosentti on melko hyvä, sillä enemmän kuin joka kolmas kohderyhmän jäsenestä vastasi kyselyyn. Vastaajien määrään on saattanut kuitenkin vaikuttaa se, että luottamushenkilöt aloittivat toimikautensa tammikuussa ja kysely lähetettiin jo maaliskuussa, jolloin ainakin uusilla luottamushenkilöillä saattoi olla muita kiireitä uusien asioiden parissa. Kohderyhmän yhteystietoja oli vaikea saada, koska kaikki luottamushenkilöt eivät olleet palauttaneet niitä kuntiin. Voi siis olla, että kysely on lähetetty toissijaisesti sähköposteihin, joita kohderyhmäläiset harvemmin käyttävät. Toisaalta vastausprosenttia saattoi korottaa kyselyn yhteydessä oleva K-raudan 100 euron lahjakortin arvonta. Kaikki eivät ehkä käytä sähköpostia säännöllisesti, jolloin kutsu kyselyyn on voinut jäädä huomaamatta ja toisaalta myös kirjeitse lähetetyt kutsut ovat voineet hukkua muun postin sekaan.

7.6.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastanneista noin kaksi kolmasosaa oli miehiä ja kolmannes naisia. Vastaajista 80 prosenttia oli yli 40-vuotiaita. Vastaajista noin joka kolmas asui Porissa. Seuraavaksi eniten vastauksia saatiin Ulvilasta, Kokemäeltä, Nakkilasta ja Eurajoelta. Vähiten vastaajia oli Harjavallasta, Siikaisista ja Merikarvialta.

Vastaajista hieman yli puolet ilmoitti asuvansa taajamassa ja hieman alle puolet haja-asutusalueella. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta asuu joko omakotitalossa tai paritalossa. Loput asuvat joko rivitalossa tai kerrostalossa. Vastaajista 90 prosenttia oli luottamushenkilöitä ja 10 prosenttia viranhaltijoita.

Lähes kaikki vastaajat olivat käyttäneet oman kuntansa hyötyjätepisteitä. Vain kolme 136:sta vastaajasta ilmoitti ettei ole niitä käyttänyt. Vaarallisen jätteen keräyspisteitä oli puolestaan käyttänyt 82 prosenttia vastaajista. Yksi yleisimmistä käyttämättömyyden syistä oli se, ettei kyseisiä jätteitä ole vastaajalla syntynyt. Yhden vastaajan mielestä vaarallisen jätteen keräyspaikat ovat liian kaukana ja muutama vastaaja ei ollut käyttänyt palveluita vielä, mutta aikoo tulevaisuudessa käyttää.

Taulukossa 2 on esitetty kaikki vastaajien taustatiedot prosenttiosuuksineen ja lukumäärineen.

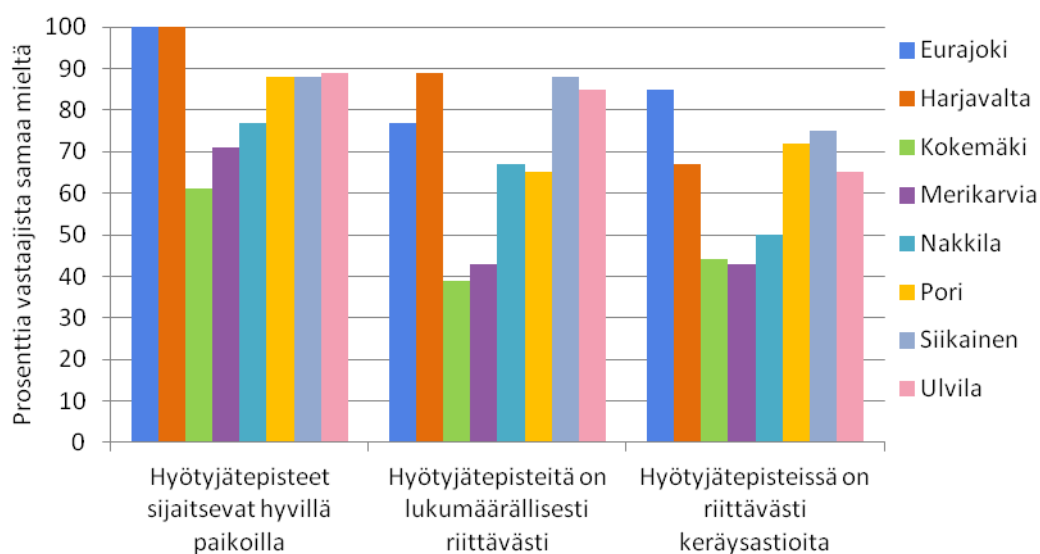
Taulukko 2. Vastaaajien taustatiedot.

Vastaaajien taustatiedot	Lukumäärä	Prosenttia
Sukupuoli		
Nainen	53	38,7
Mies	84	61,3
Ikä		
Alle 30 vuotta	4	3
30-39 vuotta	23	17
40-49 vuotta	37	27,4
50-59 vuotta	33	24,4
60 vuotta tai yli	38	28,1
Asuinkunta		
Eurajoki	13	9,7
Harjavalta	9	6,7
Kokemäki	18	13,4
Merikarvia	7	5,2
Nakkila	14	10,4
Pori	44	32,8
Siikainen	8	6
Ulvila	21	15,7
Asuinalue		
Taajama	71	52,2
Haja-asutusalue	65	47,8
Asuntotyyppi		
Omakotitalo/paritalo	122	89,7
Rivitalo/kerrostalo	14	10,3
Vastasi kyselyyn		
Luottamushenkilönä	121	89,6
Viranhaltijana	14	10,4
On käyttänyt hyötyjätepisteitä		
Kyllä	133	97,8
Ei	3	2,2
On vienyt vaarallista jätettä keräykseen		
Kyllä	111	81,6
Ei	25	18,4

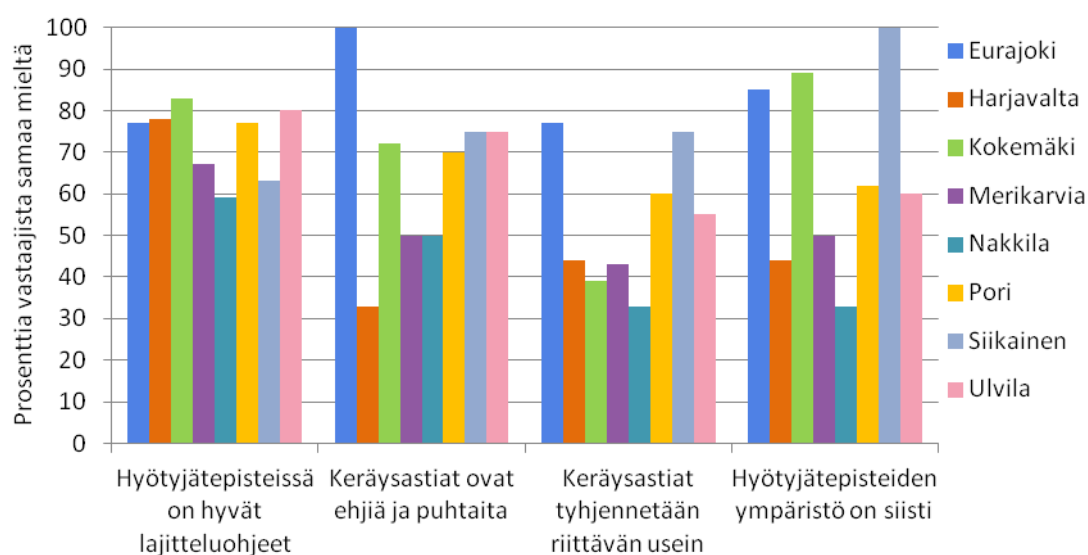
7.6.2 Hyötyjätepisteet

Hyötyjätepisteitä arvioitiin seitsemän kysymyksen avulla. Kysymykset olivat väittämiä, joihin vastaaja sai vastata asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1=*Täysin eri mieltä* ja 5=*Täysin samaa mieltä*. Kun tarkastellaan vastauksia niin, että yhdistetään täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä olleet, huomataan että 85 prosenttia vastaajista oli tyytyväisiä hyötyjätepisteiden sijaintiin. Lukumäärällisesti hyötyjätepisteitä oli riittävästi 67 prosentin mielestä ja keräysastioita niissä oli riittävästi 65 prosentin mielestä. Vastaajista 75 prosenttia pitää hyötyjätepisteiden lajitteluohjeita hyvinä. Siitä, että keräysastiat ovat ehjiä ja puhtaita, oli samaa mieltä 69 prosenttia vastaajista. Keräysastioiden tyhjennyksen suhteen hajontaa tuli enemmän, sillä vain 55 prosenttia oli samaa mieltä siitä, että keräysastioita tyhjennetään riittävän usein. Hyötyjätepisteiden ympäristöt ovat siistejä puolestaan 66 prosentin mielestä.

Tarkasteltaessa näitä kysymyksiä kunnittain (Kuviot 3 ja 4) voidaan huomata selkeitä eroavaisuuksia kuntalaisten mielipiteiden välillä. Eurajoella ja Harjavallassa oltiin tyytyväisimpiä hyötyjätepisteiden sijoitteluun, kun tyytymättömmimpiä oltiin taas Kokemäellä, Merikarvialla ja Nakkilassa. Erityisesti Kokemäelle, Merikarvialle, Poriin ja Nakkilaan toivottiin lisää hyötyjätepisteitä. Lisää keräysastioita pisteisiin toivottiin erityisesti Merikarvialla, Kokemäellä ja Nakkilassa.

Kuvio 3. Vastaajien arviot hyötyjätepisteiden sijainnista sekä niiden ja niissä olevien keräysastioiden riittävydestä.

Kuvio 4. Vastaajien arviot hyötyjätepisteiden lajitteluohjeista, keräysastioiden siisteydestä, tyhjennysvälien riittävydestä ja hyötyjätepisteiden ympäristön siisteydestä.

Kaikissa kunnissa oltiin pääasiassa tyytyväisiä hyötyjätepisteiden lajitteluohjeisiin. Erityisesti Eurajoella oltiin tyytyväisiä hyötyjätepisteiden keräysastioiden kuntoon. Tyytymättöimpiä keräysastioiden siisteyteen oltiin Harjavallassa, Me-

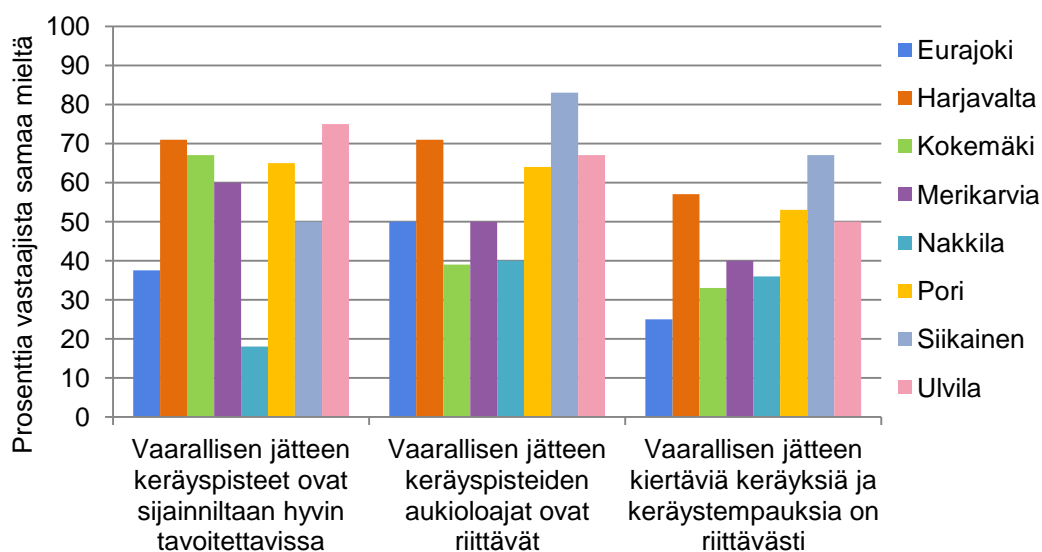

rikarvialla ja Nakkilassa, joissa alle puolet vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä, että keräysastiat ovat ehjiä ja puhtaita. Keräysastioiden tyhjennysvälin lyhentämistä toivottiin erityisesti Nakkilassa, Kokemäellä, Merikarvialla ja Harjavallassa. Eurajoella, Kokemäellä ja Merikarvialla oltiin hyvin tyytyväisiä hyötyjätepisteiden ympäristöjen siisteyteen, kun taas Nakkilassa, Harjavallassa ja Merikarvialla pisteiden ympäristöä pidettiin enemmän epäsiisteinä.

7.6.3 Vaarallisen jätteen keräyspisteet

Vaarallisen jätteen keräyspisteitä arvioitiin kolmen kysymyksen avulla. Kaikissa kysymyksissä vastausten hajonta oli suurta. Kysyttäessä, ovatko vaarallisen jätteen keräyspisteet hyvin tavoitettavissa sijainniltaan, 59 prosenttia vastaajista oli asiasta täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Aukioloajat olivat täysin tai jokseenkin riittävät 57 prosentin mielestä. Kysyttäessä, onko vaarallisen jätteen kiertäviä keräyksiä ja keräystempauksia riittävästi, vain 45 prosentin mielestä näin oli.

Kuntakohtaisesti tarkasteltuna (Kuvio 5) vastauksista voidaan huomata, että erityisen tyytymättömiä vaarallisen jätteen keräyspisteiden sijaintiin oltiin Nakkilassa ja jonkin verran myös Eurajoella ja Siikaisissa. Laajempia aukioloaikoja vastaanottopisteisiin toivottiin erityisesti Kokemäellä, Nakkilassa, Eurajoella ja Merikarvialla. Kiertäviä keräyksiä ja keräystempauksia toivottiin joka kuntaan enemmän. Tyytyväisimpiä näiden määrään oltiin Siikaisissa, Harjavallassa ja Porissa, kun taas muissa kunnissa alle puolet vastaajista oli samaa mieltä siitä, että kiertäviä keräyksiä ja keräystempauksia on kunnassa riittävästi.

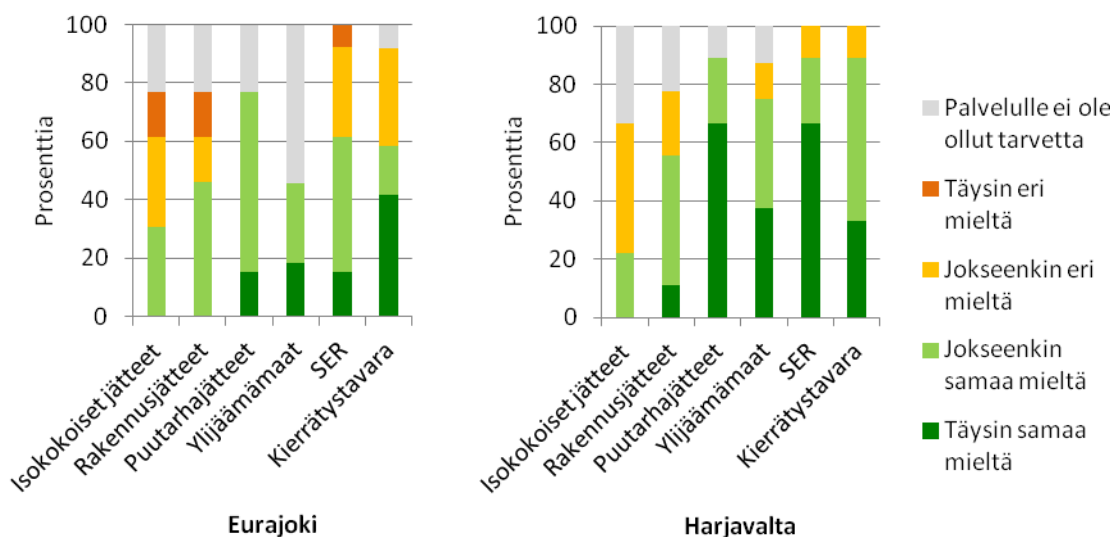
Kuvio 5. Vastaajien arviot vaarallisen jätteen keräyspisteiden sijainnista sekä aukioloaikojen ja kiertävien keräysten riittävydestä.

7.6.4 Jätteiden poisvienti

Tässä kysymysryhmässä vertailtiin erilaisten jätteiden vastaanottojärjestelyjen onnistuneisuutta. Vertailtavat jätteet olivat isokokoiset jätteet, rakennusjätteet, puutarhajätteet, ylijäämämaat, sähkö- ja elektroniikkaromut sekä kierrätyskel- poiset tavarat.

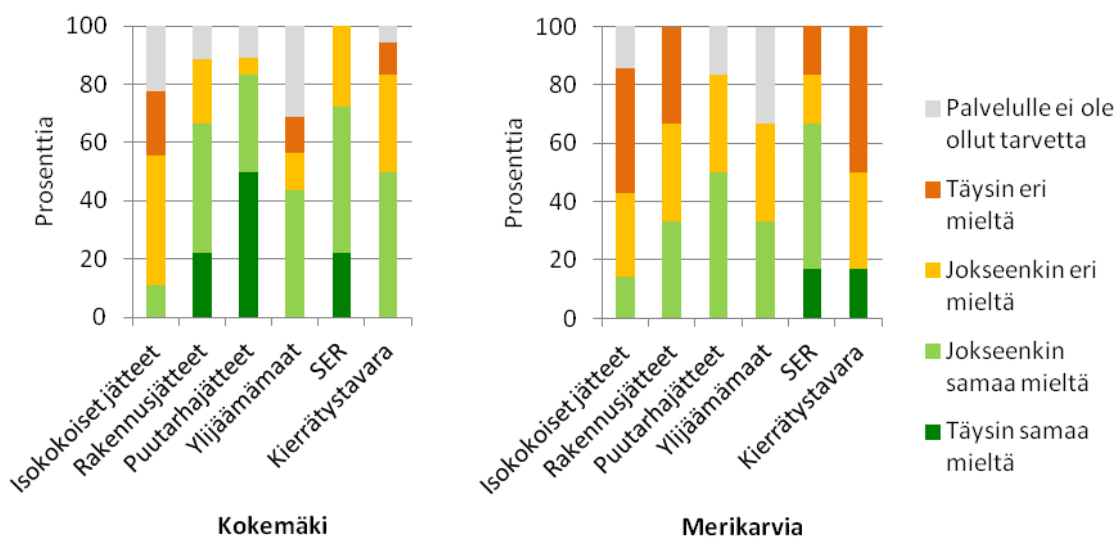
Tyytyväisimpiä vastaajat olivat sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanottoon. Vastaajista 72 prosenttia oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vastaanotto on kunnassa järjestetty hyvin. Toiseksi tyytyväisimpiä oltiin puutarhajät- teiden vastaanottoon. Yhteensä 61 prosenttia vastaajista oli täysin tai jokseen- kin samaa mieltä siitä, että puutarhajätteen vastaanotto on järjestetty hyvin. Myös kierrätyskelpoisen tavarat vastaanottoon oltiin pääasiassa tyytyväisiä. Täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että vastaanotto on järjestetty hyvin, oli 60 prosenttia vastaajista. Sekä rakennusjätteiden että ylijäämämaiden vastaan- ottoon oltiin lähes yhtä tyytymättömiä kuin tyytyväisiäkin. Isokokoiset jätteet, kuten huonekalut, olivat vertailussa ainoita, joiden vastaanottoon oltiin enem- män tyytymättömiä kuin tyytyväisiä.

Jätteiden vastaanotossa voidaan huomata selkeitä kuntakohtaisia eroja. Eurajoella ja Harjavallassa oltiin pääasiassa tyytyväisiä edellä mainittujen jätteiden vastaanottoon (Kuvio 6). Vain isokokoisten jätteiden vastaanottoon oltiin kummassakin kunnassa enemmän tyytymättömiä kuin tyytyväisiä.

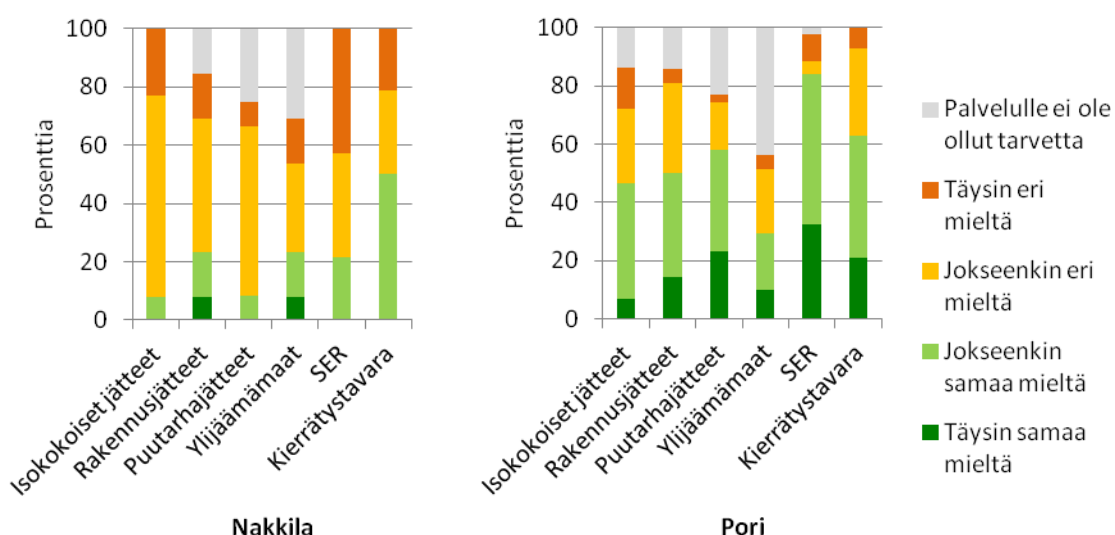
Kuvio 6. Eurajokelaisten ja harjavaljalaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".

Myös Kokemäellä oltiin tyytyväisiä kaikkien muiden paitsi isokokoisten jätteiden vastaanottoon (Kuvio 7). Merikarvialaisten mielestä heidän kunnassaan ainoastaan puutarhajätteen ja sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanotto on järjestetty pääasiassa hyvin (Kuvio 7). Ylijäämämaiden vastaanoton onnistuneisuudesta oltiin yhtä paljon sekä samaa että eri mieltä. Erityisen ongelmalliseksi merikarvialaiset kokivat isokokoisten jätteiden ja kierrätystavaran vastaanoton. Tyytymättömyys johtunee siitä, ettei Merikarvialla ole omaa kierrätyskeskusta.

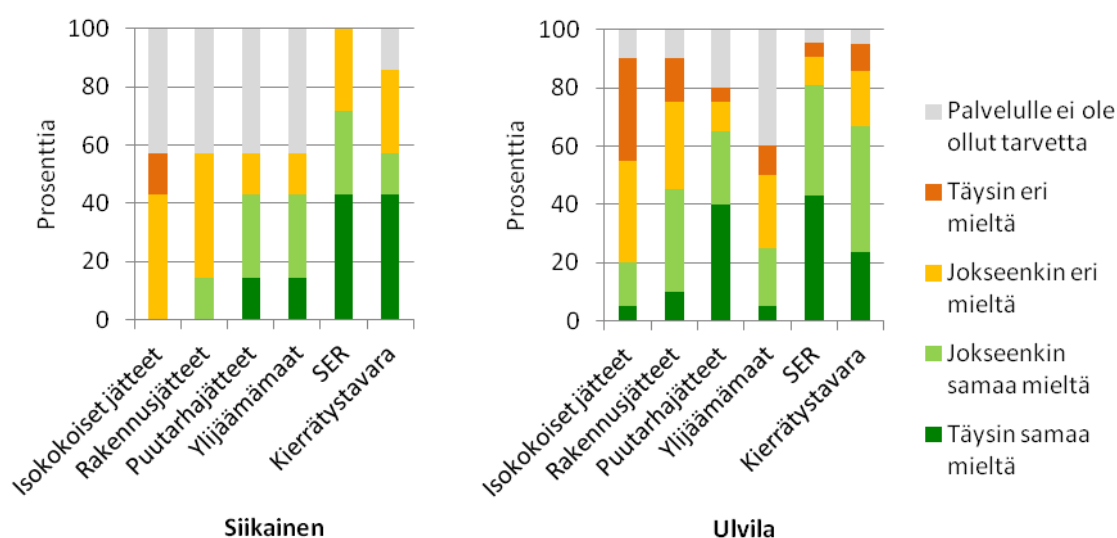
Kuvio 7. Kokemäkeläisten ja merikarvialaisten mielipiteet väittämstä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".

Tyytymättömmimpiä jätteiden vastaanottoon oltiin Nakkilan kunnassa, jossa oltiin pääasiassa kaikkien vastaanottoon tyytymättömiä (Kuvio 8). Vain kierrätyskel-
poisen tavarahan vastaanottoon oltiin yhtä tyytyväisiä kuin tyytymättömiäkin. Kuvi-
osta 8 huomataan että Porissa oltiin kaikkien jätteiden vastaanottoon pääosin
tyytyväisiä.

Kuvio 8. Nakkilalaisten ja porilaisten mielipiteet väittämstä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".

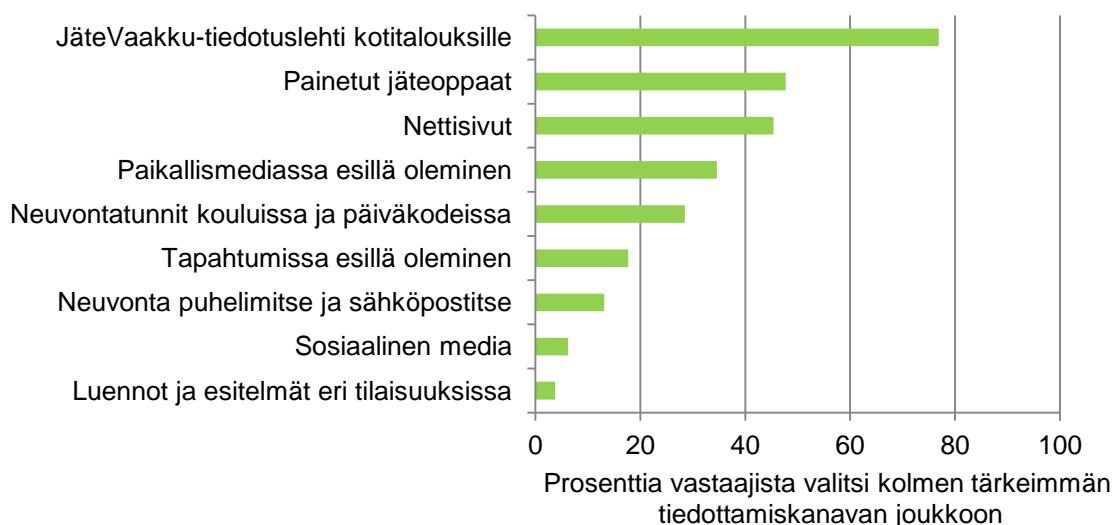
Siikaisissa ei oltu tyytyväisiä rakennus- eikä isokokoisten jätteiden vastaanottoon (Kuvio 9). Ulvilassa toimivat pääasiassa hyvin puutarhajätteen, sähkö- ja elektroniikkaromun sekä kierrätyskelpoisen jätteen vastaanotto (Kuvio 9). Rakennusjätteen vastaanoton onnistuneisuudesta oltiin yhtä paljon samaa kuin eri mieltä.

Kuvio 9. Siikaslaisten ja ulvilalaisten mielipiteet väittämästä "Jätteen vastaanotto on järjestetty hyvin".

7.6.5 Jäteneuvonta

Jäteneuvonnan tärkeimmistä tiedotuskanavista kysyttiin monivalintakysymyksellä, jonka vaihtoehdoista vastaaja sai valita korkeintaan kolme (Kuvio 10). Kysyttäessä jäteneuvonnan tärkeimpiä tiedottamiskanavia, yksi oli ylitse muiden. Vastaajista 77 prosenttia piti tärkeänä JäteVaakku-tiedotuslehteä kotitalouksille. Painettuja jäteoppaita arvosti 48 prosenttia vastaajista jäteneuvonnan nettisivuja 45 prosenttia vastaajista. Myös paikallismediassa esillä oleminen sai kannatusta 35 prosentilta vastaajista ja neuvontatunteja kouluissa sekä päiväkodeissa piti tärkeänä 29 prosenttia vastaajista. Tapahtumissa esillä oleminen, puhelimitse ja sähköpostitse annettava neuvonta, sosiaalisessa mediassa esillä oleminen sekä luennot ja esitelmät saivat vähiten kannatusta.

Kuvio 10. Vastaajien mielestä tärkeimmät jäteneuvonnan tiedottamiskanavat.

7.6.6 Jättemaksut

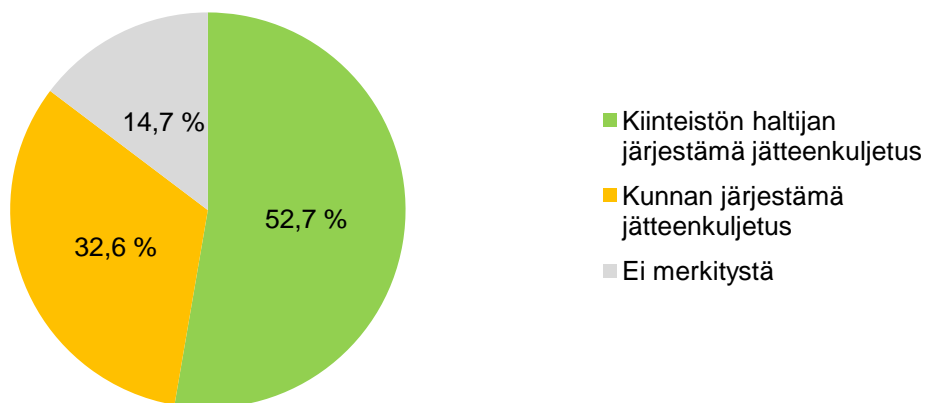
Jättemaksuja koski vain yksi kysymys, jossa väittämänä oli, että jätehuolto on nykyisellään kohtuuhintaista. Väittämään vastattiin janalla, jossa 1=Täysin eri mieltä ja 5=Täysin samaa mieltä. Väittämän kanssa samaa mieltä oli 72 prosenttia vastaajista. Täysin samaa mieltä kaikki eivät kuitenkaan asiasta olleet, sillä mielipiteiden keskiarvo asteikolla yhdestä viiteen oli vain 3,5.

7.6.7 Jätteenkuljetus

Tässä kysymysryhmässä kysyttiin asioita jätteenkuljetusjärjestelmästä, kiinteistökohtaisen jätteenkeräyksen laajentamisesta sekä biojätteen erilliskeräyksestä.

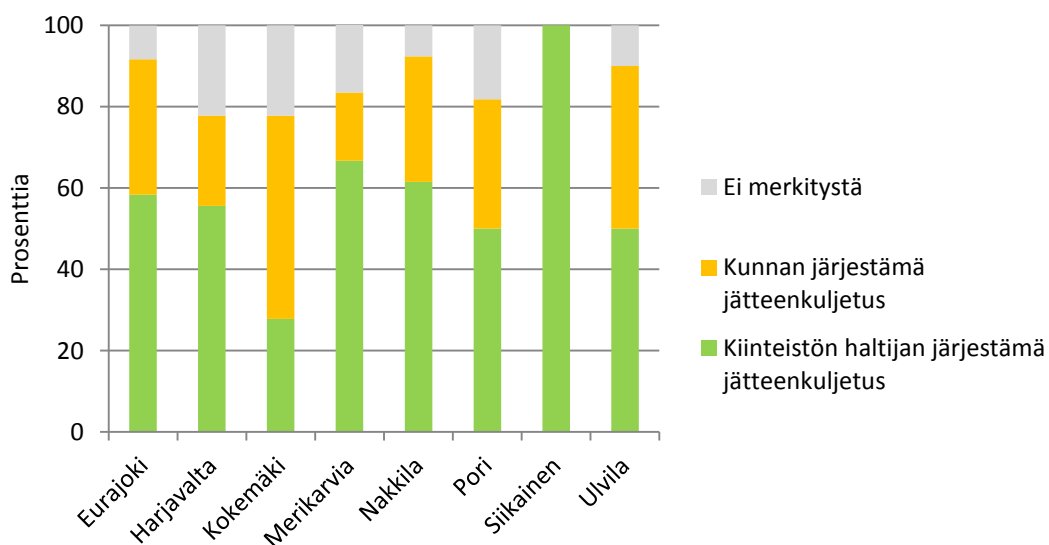
Ensin kysyttiin, kumpi jätteenkuljetusjärjestelmä sopisi vastaajan mielestä Porin seudulle paremmin: kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vai kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Ero jätteenkuljetusjärjestelmien välillä avattiin kysymyksen yhteydessä. Vastaajista hieman yli puolet oli kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen kannalla, noin kolmasosa kunnan järjestämän kuljetuksen

kannalla ja noin 15 prosentille jätteenkuljetusjärjestelmän muodolla ei ollut merkitystä (Kuvio 11).

Kuvio 11. Vastaajien mielipide siitä, kumpi jätteenkuljetusjärjestelmä sopisi Porin seudulle parhaiten.

Kunnittain mielipiteet jätteenkuljetusjärjestelmästä jakautuivat kuvion 12 mukaisesti. Erot kunnittain ovat melko pieniä, mutta nähtävissä on, että Siikaisissa oltiin yksinomaan kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen kannalla ja Merikarvialla huomattavasti enemmän kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kannalla.

Kuvio 12. Vastaajien mielipiteet mieluisammasta jätteenkuljetusjärjestelmästä kunnittain.

Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta pidettiin parempana, koska kyseisessä järjestelmässä asukkaalla säilyy valinnan vapaus jätteenkuljetusyrityksen suhteen. Asukas voi kilpailuttaa mieleisensä yrittäjän ja suosia paikkakuntalaista. Hinnan koetaan olevan näin halvempi ja palveluiden parempia, kun yrityksillä on keskinäistä kilpailua. Monet perustelivat valintaansa sillä, että asiat toimivat nykyisellään hyvin, kun käytössä on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Kunnan järjestämää jätteenkuljetusta perusteltiin paremmaksi pääasiassa sillä, että kuljetukset olisivat koordinoitumpia kyseisellä järjestelmällä ja kilpailuttaminen helpompaa yhtenä isona yksikkönä. Myös ajoliikenne vähenisi, ympäristöä säästettäisiin ja hinnankin koettaisiin olevan asukkaalle halvempi.

Kysyttäessä, pitäisikö kiinteistökohtaista jätteenkeräystä laajentaa lajiteltavia jätelajeja lisäämällä, 36 prosenttia oli asiasta samaa mieltä ja 57 prosenttia eri mieltä. Seitsemän prosentin mielestä lajiteltavia jätelajeja on jo liikaa. Jätteenkeräyksen laajentamista kannattavat ehdottivat pääasiassa energia- ja biojätteen keräämisen lisäämistä.

Kyselyssä tiedusteltiin myös, pitäisikö vastaajan mielestä biojätettä kerätä myös omakotitaloista. Vastaajista 58 prosentin mielestä sitä pitäisi kerätä ja 42 prosentin mielestä ei. Suurin osa vastaajista, jotka eivät kannattaneet biojätteen erilliskeräystä omakotitaloista, oli sitä mieltä, että kompostointi on paras tapa biojätteen käsittelemiseen. Kompostoinnin edistämistä ja siihen opastusta toivottiin myös. Biojätteen keräystä ei kannatettu myöskään siksi, että biojätettä koetaan syntyvän liian vähän. Lisäksi keräys koettaisiin hintavana ja epäympäristöystävällisenä kuljetusten lisääntymisen myötä. Myös hajuhaittojen ja haittaeläinten arveltiin lisääntyvän, jos biojätettä kerättäisiin myös omakotitaloalueilta.

7.6.8 Jätepoliittinen ohjelma

Porin seudun jätepoliittista ohjelmaa koskien kyselyssä oli kaksi kysymystä. Ensin kysyttiin vastaajan mielestä tärkeimpiä jätehuollon kehittämisen painopisteitä Porin seudulla (Kuvio 13). Vastaaja sai valita vaihtoehtoista korkeintaan

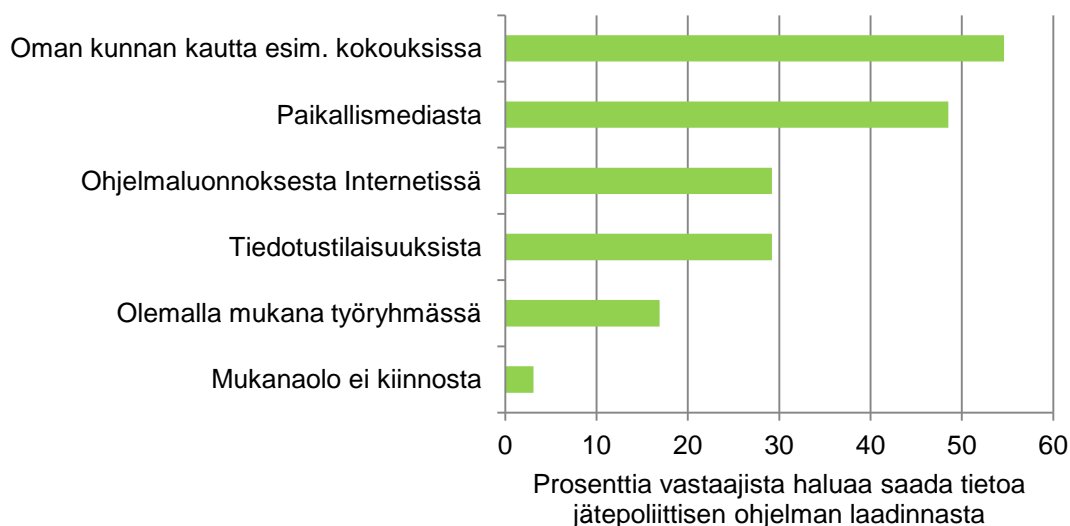
kolme. Kaksi asiaa nousi selvästi tärkeimmiksi vaihtoehtojen joukosta: vastaajista 55 prosenttia valitsi yhdeksi tärkeimmistä asioista sekä kohtuuhintaiset jätehuoltopalvelut että jätteiden tehokkaan käsittelyn. Puolet vastaajista arvotti kolmen tärkeimmän asian joukkoon kattavat hyötyjätepisteiden ja vaarallisen jätteen vastaanottopisteiden verkostot ja 41 prosenttia helposti saavutettavat, monipuoliset kierrätyskeskukset. Vastaajista 23 prosenttia listasi kolmen tärkeimmän painopisteen joukkoon sekä selkeän jätehuollon tehtävänjaon ja toimivan yhteistyön että eri kohderyhmät huomioivan neuvonnan, valistuksen ja tiedotuksen. Vähemmän kannatusta saivat roskaamisen vähentäminen, parhaiden tekniikoiden hyödyntäminen ja monipuolinen jätehuollon yritystoiminta. Muita painopisteitä mainittiin listan ulkopuolelta kolme. Ne olivat energiantuotanto jätteitä polttamalla, energiajätteen systemaattinen talteenotto ja logistiikan kehittäminen.

Kuvio 13. Vastaajien mielestä tärkeimmät jätehuollon kehittämisen painopisteet.

Kysymyksessä, mistä vastaaja haluaisi saada tietoa jättepoliittisen ohjelman laadinnasta, vastata sai yhteen tai useampaankin kohtaan (Kuvio 14). Eniten tietoa haluttiin oman kunnan kautta esimerkiksi kokouksissa. Vastaajista 55 prosenttia oli tätä mieltä. Vastaajista 49 prosenttia haluaisi seurata laadintaprosessia paikallismedian kautta. Noin joka kolmannes ilmoitti haluavansa tietoa tiedotustilaisuuksista ja yhtä usea ohjelmaluonnoksesta Internetissä. Työryh-

mään oli halukkaita osallistumaan 17 prosenttia vastaajista. Vain kolmea prosenttia mukanaolo ei kiinnostanut.

Kuvio 14. Vastaajien mielipiteet siitä, mistä he haluaisivat saada tietoa jätepoliittisen ohjelman laadinnasta.

7.6.9 Avoimet kysymykset

Kyselyn lopussa vastaajille annettiin mahdollisuus kommentoida kyselyä vapaasti tekstikenttään. Palaute oli ainoastaan positiivista ja monet vastaajista olivat tyytyväisiä siitä, että kyselyn aihepiiristä puhutaan ja sitä ollaan kehittämässä. Tässä muutamia lainauksia vastausten joukosta:

"Kysely oli hyvä ja jos se johtaa toimenpiteisiin niin sitten täydellinen."

"Enemmän vaan julkisuutta tälle asialle!"

"Kysely oli rakenteellisesti harvinaisen selvin kysymyksiin toteutettu."

"Mielenkiintoinen kysely. Mielestäni erittäin ajankohtainen."

Vastaajat saivat myös vapaasti kertoa, millaisia ehdotuksia ja toiveita heillä on jätehuollon suhteen tulevaisuudessa. Avoimia vastauksia tuli erittäin runsaasti, josta huomaa, että vastaajat ovat asiasta kiinnostuneita. Vastausten joukossa

oli paljon kehittämis ehdotuksia erityisesti vastaajan omaa kuntaa koskien. Tässä joitakin koko Porin seutua koskevia lainauksia vastausten joukosta:

"Että jätteitä kierrätettäisiin mahdollisimman paljon, myös omakotitaloista, ja näin säästettäisiin luontoa."

"Energiajäte kierrätystä lisää ja jätteenpolton kehittäminen. Myös kaatopaikka kaasusta energiaa"

"Haja-asutusalueiden jätekeräyspisteiden/keskusten keräyksen monipuolistaminen."

"Huomioitava asuinalueiden erilaisuus, päätösten oltava järkeviä ottaen huomioon kustannusvaikutukset asukkaisiin. Turha tehdä päätöksiä, joita mahdoton valvoa. Suosituksilla ja neuvonnalla on parempi ohjata jätekäyttämistä."

"Hyvää työtä tehdään. Valistus ja asennekasvatus on äärimmäisen tärkeää erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös vanhempien keskuudessa."

"Hyötyjätepisteet siisteiksi, jotta asukkaat haluaisivat sellaisen naapurikseen. Tiedotteilla esim. sanomalehdissä kerrotaisiin asukkaille, mihin heidän jätteensä päätyvät, erityisesti lajiteltu jäte. Yhden yrityksen ylivalta ei voi tuottaa tehokkainta, laadukkainta ja halvinta palvelua."

"Kaatopaikalle itse kuljetettavan jätteen vastaanottomaksu ehdottomasti liian kallis. Se lisää luontoon jätettävän jätteen määrää, mm. levähdyspaikat ja syrjäiset metsätiet."

"Jäteasioiden parissa on nyt liian monta toimijaa. Kokonaisuus pitää tulevaisuudessa olla keskitetympää. Nyt lauta- ja johtokuntiakin 3 kpl, enemmän tai vähemmän saman asian kanssa tekemisissä. Samalla kadulla saattaa käydä useita jätteenkeräysautoja eri firmoista samana päivänä. Taitaa olla enemmän kiinnostusta bisnekseen kuin kokonaistaloudellisuuteen?"

"Jätehuolto pitäisi olla luonnonmukaista. Ihmisen omat jätökset kuuluvat luonnon kiertokulkuun esim.komposti. Veteen ei saisi johtaa mitään jätettä puhdistamatta. Biokaasu on tulevaisuutta. Muut Pohjoismaat ja esim.Saksa on jo sen oivaltaneet .Suomi junnaa jossain perässä. Ilmeisesti sillä ei vielä osata tehdä rahakasta bisnestä."

"Kuluttajien jätelaskun tulisi pienentyä samassa suhteessa, kun yritykset tai kunta saa tuottoa jätteistä. Jätehuollossa tulisi olla periaate: Mitä paremmin kierrätät sitä vähemmän maksat."

"Vähemmän keräyspisteitä ja niille parempi valvonta, jotta ne typerämmätkin ihmiset ymmärtäisivät ettei jätteenkeruupiste ole kaatopaikka."

"Kustannustehokas ja ympäristövaikutuksiltaan vähäinen jätehuolto. Jätteiden käsittelylle tulisi löytää kompromissi, jossa jätteet käsiteltäisiin tehokkaasti ilman, että jätteitä kuljetetaan hyvin pitkiä matkoja. Jos yksityisillä toiminnanharjoittajilla on halua ja kykyä kehittää jätehuoltopalveluita, tulee siihen olla mahdollisuus."

"Toivoisin etenkin perinteisen kierrätyskeskustoiminnan jatkumista/ uudelleen lanseeraamista. Etenkin Porin kierrätyskeskus on suuntautunut lähinnä materiaalinkierrätykseen. Muuten toivoisin jätehuollon olevan kohtuuhintainen ja tarjoavan laadukkaita kierrätys- ja neuvontapalveluita."

"Toivon, että erilaisista keräilypisteistä ja niiden käytöstä jaettaisiin hyvät tiedotteet kotitalouksille. Vaihtoehtoisesti näiden pisteiden kartta voisi olla esillä jossakin, missä kuntalaiset asioivat paljon: kirjastot, liikekeskukset ym"

"Tulevaisuuden jätehuolto pitäisi olla sellaista, että kaatopaikkoja ei enää tarvita. Jätteen hyötykäyttöä tulisi kehittää niin että jäte ei ole enää ongelma, vaan yksi materian kiertokulun vaihe, josta se jalostuu edelleen. Jätteen kierrätys pitää olla mahdollisimman vaivatonta, muuten se jää vain pienen joukon puuhasteluksi. Jo päiväkodissa ja koulussa tapahtuva jäte- ja ympäristökasvatus on erittäin hyvää toimintaa, meilläkin kierrätys alkoi lapsen ihmettelystä "Et kai sinä tuota laita ros-kiin?" :)"

8 KEHITTÄMISEHDOTUKSIA PORIN SEUDUN JÄTEHUOLLOLLE

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tekstimateriaalia Porin seudun jätehuollon nykytilasta tilaajan käyttöön sekä ottaa selvää hyvistä toimintatavoista, joita on käytetty muualla Suomessa tehtyjen jättepoliittisten ohjelmien laadinnassa. Tavoitteena oli myös selvittää jätehuoltokyselyn avulla Porin seudulla jätehuoltoasioista päättävien mielipiteitä jätehuollon toimivuudesta ja tulevaisuuden kehittämistarpeista.

Porin seudun jätehuollon nykytilan kuvaamisesta teki haastavan se, etteivät Luvian ja Pomarkun kunnat ole mukana Porin seudun jätelautakunnassa, mutta ovat kuitenkin osa Porin Jätehuollon toiminta-aluetta. Eurajoen kunta taas kuuluu Porin seudun jätelautakuntaan mutta ei Porin Jätehuollon toiminta-alueeseen. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä puolestaan hankaloittaa jätemäärien tilastoimista Porin seudulla. Muualla Suomessa tehtyjen jättepoliittisten ohjelmien onnistuneisuudesta saatiin hyödyllisiä kommentteja. Muiden ohjelmien pohjalta saatiin myös onnistuneesti koottua monipuolinen alustava ohjelmarunko Porin seudun jättepoliittista ohjelmaa varten.

Opinnäytetyön tutkimusosassa tehty jätehuoltokysely onnistui hyvin ja tiedonkeruumenetelmänä Internet-kysely toimi erinomaisesti. Kyselylomakkeen laatimisessa ZEF Arviointikone -ohjelmalla oli joitakin rajoituksia, mutta tulosten raportointi onnistui ohjelmalla helposti ja nopeasti. Kysely herätti vastaajissa mielenkiintoa, mikä näkyi vastaajien melko suuressa määrässä. Myös avoimiin kysymyksiin runsain mitoin vastaaminen kertoi vastaajien kiinnostuksesta asiasta kohtaan.

Vastaajat olivat pääasiassa tyytyväisiä käyttämiinsä hyötyjätepisteisiin. Varsinkin keräyspisteiden sijaintiin ja niiden lajitteluohjeisiin suhtauduttiin myönteisesti. Hyötyjätepisteiden ja niissä olevien keräysastioiden määrän kasvattamista sekä keräysastioiden ja hyötyjätepisteiden ympäristöjen puhtaanapidon edistämistä tulisi harkita. Erityisesti huomiota pitäisi kuitenkin kiinnittää keräysastioiden tyh-

jennysvälin lyhentämiseen. Kokemäelle, Merikarvialle ja Nakkilaan tarvittaisiin enemmän hyötyjätepisteitä. Kyseisissä kunnissa ei oltu tyytyväisiä myöskään nykyisten pisteiden sijaintiin eikä niissä olevien keräysastioiden määrään. Myös porilaiset vastaajat kokivat hyötyjätepisteitä olevan liian vähän. Hyötyjätepisteiden ympäristöjen ja keräysastioiden siisteyteen sekä keräysastioiden riittävän usein tapahtuvaan tyhjennykseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti Harjavallassa, Merikarvialla ja Nakkilassa. Kokemäellä oltiin pisteiden ympäristöjen ja keräysastioiden siisteyteen tyytyväisiä, mutta myös siellä toivottiin keräysastioiden lyhyempää tyhjennysväliä.

Vaarallisen jätteen vastaanottoaikoja olisi hyvä jatkossa kehittää ja lisätä. Niiden sijoittelua tulisi parantaa ja aukioloaikoja laajentaa. Erityisesti vastaajat toivoivat lisää vaarallisen jätteen kiertäviä keräyksiä ja keräystempauksia. Nyt niitä järjestetään kunnissa kerrasta kahteen vuodessa, joten määrää voisi hyvin lisätä ainakin yhdellä kerralla vuodessa. Vastauksissa korostui nakkilalaisten ja eurajokelaisten tyytymättömyys vastaanottopisteisiin joka suhteessa. Eurajoelle tulisikin perustaa oma vaarallisen jätteen vastaanottopiste Raumalla sijaitsevaa Hevossuon jäteaseman vastaanottoa korvaamaan. Myös kokemäkeläiset ja merikarvialaiset olivat pääasiassa tyytymättömiä vastaanottopisteisiin.

Erilaisten jätteiden vastaanottojen onnistuneisuudesta kysyttäessä tyytymättömyys isokokoisten jätteiden vastaanottoon korostui kaikkien kuntien kohdalla. Rakennusjätteiden vastaanottoon oltiin toiseksi tyytymättömmimpiä. Tyytymättömmimmät kuntalaiset kyseessä olleiden jätteiden vastaanoton suhteen olivat Nakkilasta, Merikarvialta ja Ulvilasta.

Tutkimuksen mukaan jäteneuvonnan tärkeimmiksi tiedotuskanaviksi koettiin kotitalouksiin jaettava JäteVaakku-tiedotuslehti, painetut jäteoppaat sekä jäteneuvonnan nettisivut. Täten ainakin näiden kanavien käyttöä kannattaa jatkaa ja edelleen kehittää tiedottamisessa.

Mikäli jätemaksuihin ollaan tekemässä Porin seudulla muutoksia, kyselyn tulokset olisi hyvä ottaa huomioon. Suurin osa vastaajista piti nykyistä jätehuoltoa jossain määrin kohtuuhintaisena. Kuitenkin vastauksista oli huomattavissa, että

vain harva oli asiasta jätehuollon kohtuuhintaisuus -väittämästä kuitenkaan täysin samaa mieltä. Useimmat vastaajista pitivät hintoja vain jokseenkin kohtuullisina.

Nykyistä jätteenkuljetusjärjestelmää arvioidessa olisi myös suotavaa ottaa huomioon kyselyn antamat tulokset. Yli puolet vastaajista oli kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen kannalla, kun kunnan järjestämää jätteenkuljetusta kannatti vain noin joka kolmas vastaajista.

Kehitettäessä kiinteistökohtaista jätteenkeräystä tulisi huomioida, että suurin osa vastaajista oli lajiteltavien jätelajien lisäämistä vastaan. Jätteenkeräyksen laajentamista kannattavat ehdottivat enimmäkseen energia- ja biojätteen keräyksen lisäämistä. Biojätteen keräys omakotitaloista sai kannatusta melko tasan puolesta ja vastaan. Kommenteista nousi selvästi esille toive kompostoinnin edistämisestä ja siihen opastamisesta.

Porin seudun kuntien jätehuoltopolitiikan tavoitteiden asettelussa on hyvä ottaa huomioon vastaajien mielestä tärkeimmät kehittämisen painopisteet kyselyn mukaan. Jätehuoltopalvelut tulisi säilyttää kohtuuhintaisina ja jätteiden tehokasta käsittelyä tulisi kehittää. Tulisi myös varmistaa, että kunnissa on riittävän kattavat hyöty- ja vaarallisten jätteiden verkostot sekä monipuolisia kierrätyskeskuksia asukkaiden käytettävissä. Laadintavaiheessa tietoa kannattaa vastausten mukaan jakaa erityisesti kuntiin esimerkiksi kokouksissa esitettäväksi sekä paikallismedian kautta. Myös Internetissä olevalle ohjelmaluonnokselle löytyisi lukijoita ja tiedotustilaisuuksiin kävijöitä. Vastaajien joukosta oltiin myös halukkaita osallistumaan työryhmään, jonka perustaminen olisikin suotavaa monipuolisten näkökulmien tuomiseksi ohjelmaan.

Kyselyn lopussa vastaajat saivat vapaasti kertoa ehdotuksistaan ja toiveistaan jätehuollon suhteen. Vastauksissa oli jonkin verran kuntakohtaisia kehittämisehdotuksia, jotka tilaajan olisi hyvä käydä läpi kuntien edustajien kanssa. Useissa vapaapalautteissa toivottiin jätteen hyödyntämisen edistämistä kierrättämällä tai polttamalla sekä haja-asutusalueiden parempaa huomioimista jätteenkeräyksessä. Yhtäältä keräyspisteitä toivottiin lisää ja toisaalta vähemmän,

jotta niiden kunnossapito olisi helpompaa. Jäteasioista tulisi tiedottaa ihmisille enemmän. Tietoa voi välittää esimerkiksi siitä, mihin jätteet keräyksestä päätyvät ja mitä tahoja jätehuollon parissa työskentelee. Monet vastaajista puhuivat lasten ja nuorten asennekasvatuksen puolesta, johon kannattaisikin lisätä resursseja. Lisäksi useissa kommenteissa toivottiin erilaisten kohderyhmien tasa-vertaista huomioimista. Huoli jätehuollon kustannusten pysymisestä kohtuullisena ilmaistiin myös. Kustannusten on pysyttävä riittävän alhaisina, jotta kierrättäminen säilyisi mielekkäänä. Kaiken kaikkiaan voisi sanoa, että vastauksista korostui ihmisten halu parantaa ympäristön tilaa jätehuoltoa kehittämällä. Jätehuollon kuitenkin toivotaan samalla olevan asukkaalle yksinkertaista, helppoa ja halpaa.

Kyselyn tulokset antavat hyvät suuntaviivat jätepoliittisen ohjelman laadinnalle ja tulevaisuuden tavoitteiden asettelulle. Porin seudun jätelautakunnan olisi kuitenkin aiheellista suorittaa jätehuoltokyselyitä myös ohjelma-alueen asukkaille, jätehuollon parissa toimiville yrityksille sekä muille kunnan jätehuollon sidosryhmille. Tämän opinnäytetyön osana tehtyä kyselyä voi käyttää muiden kyselytutkimusten pohjalla, sillä kysymysten asettelu toimi hyvin, vastauksista saatiin kerätyksi paljon hyödyllistä tietoa ja vastaajien vapaapalautteen perusteella kyselyyn oli mielekästä osallistua.

LÄHTEET

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY.

Euroopan yhteisöjen komissio 2005. Jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskeva teemakohtainen strategia KOM(2005)666 lopullinen.

European Comission 2012. Waste. Viitattu 25.2.2013
<http://ec.europa.eu/environment/waste/index.htm>.

Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Jaakko Pöyry Infra 2003. Porin seudun kuntien jätepoliittikka.

Jätekuon osakaskuntien jäteliittinen ohjelma vuoteen 2015. Viitattu 25.2.2013
<http://www.siilinjärvi.fi/kunta/fi/liitetiedostot/ymparistonsuojelu/jatehuolto/kuntien-jteliittinen-ohjelma-vuoteen-2015.pdf>.

Jätelaki 17.6.2011/646.

Laatuakatemia 2010. Laatu työkaluja. Viitattu 25.2.2013
<http://www.kotiposti.net/tuurala/PDCA.htm>.

Neuvoston direktiivi 1999/31/EY kaatopaikoista.

News and Blog 2012. Deming Cycle: Plan-Do-Check-Act. Viitattu 25.2.2013
<http://newsandblog.wordpress.com/2012/04/20/pdca/>.

Patterson, J. G. 1995. Benchmarking Basics: Looking for a Better Way. Boston: Course Technology / Cengage Learning.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakaskuntien jättestrategia. Viitattu 11.3.2013
<http://www.pirkanmaan-jatehuolto.fi/japo/jatestrategia.pdf>.

Pirkanmaan ympäristökeskus 2009a. Suomen ympäristö 43/2009. Etelä- ja Länsi-Suomen jäte-suunnitelma vuoteen 2020. Tampere: Pirkanmaan ympäristökeskus.

Pirkanmaan ympäristökeskus 2009b. Suomen ympäristö 44/2009. Etelä- ja Länsi-Suomen jäte-suunnitelman ympäristöselostus. Tampere: Pirkanmaan ympäristökeskus.

Porin Jätehuolto 2012. Vuosikertomus 2011. Viitattu 11.3.2013
http://www.pori.fi/material/attachments/hallintokunnat/porinjatehuolto/6Az9osO4P/Porin_Jatehuolto_vuosikertomus11.pdf.

Porin Jätehuolto 2013a. Porin Jätehuollon johtokunnan kokouksen 20.2.2013 pöytäkirja.

Porin Jätehuolto 2013b. Porin Jätehuolto. Viitattu 11.3.2013 <http://www.pori.fi/porinjatehuolto/>.

Porin kaupunki 2012. Porin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset. Viitattu 23.3.2013
<http://www.pori.fi/material/attachments/hallintokunnat/ymparistovirasto/hallinto/ymparistonsuojelu/66WKKvmy9/Ymparistonsuojelumaaraykset1.4.2012.pdf>.

Porin kaupunki 2013. Jäteneuvonta. Viitattu 29.3.2013
<http://www.pori.fi/ymparistovirasto/jateneuvonta.html>.

Rosk'n Roll 2003. Jätteet hyödyksi: Länsi-Uudenmaan jätehuoltostrategia vuoteen 2020. Lohja: Rosk'n Roll Oy Ab.

Rouskis Oy:n ja osakaskuntien jätepoliittinen ohjelma. Viitattu 20.2.2013
http://www.rouskis.fi/sites/rouskis.fi/files/uploads/Pdf-tiedostot/Asioi_verkossa/esitteet_jatepoliittinen_ohjelma_2012-2016_230212.pdf.

Suomen Kuntaliitto 2006. Jätehuollon järjestäminen kunnan näkökulmasta. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Suomen Kuntaliitto 2011. Jätepoliittikalinjauksia. Viitattu 11.1.2013
<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/ty/tekntoimi/jatehuolto/jatepoliittikalinjauksia/Sivut/default.aspx>.

Suomen Kuntaliitto 2012. Luonnokset kaatopaikka-asetukseksi ja jäteasetuksen muutoksiksi. Viitattu 24.3.2013
<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/lausunnot/2012/Sivut/2012-06-19-kaatopaikka-jate-asetus.aspx>.

Valtioneuvoston asetus jätteistä 19.4.2012/179.

Valtion ympäristöhallinto 2011. Jätepoliittikka Suomessa ja EU:ssa. Viitattu 4.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=608&lan=fi>.

Valtion ympäristöhallinto 2012a. Alueellinen jätasuunnittelu. Viitattu 21.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=254102&lan=fi&clan=fi>.

Valtion ympäristöhallinto 2012b. Kansallinen strategia biohajoavista jätteistä. Viitattu 21.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=55487&lan=fi>.

Valtion ympäristöhallinto 2012c. YMr11/2012 Taustamuistio kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamista varten. Viitattu 11.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=412694&lan=fi>.

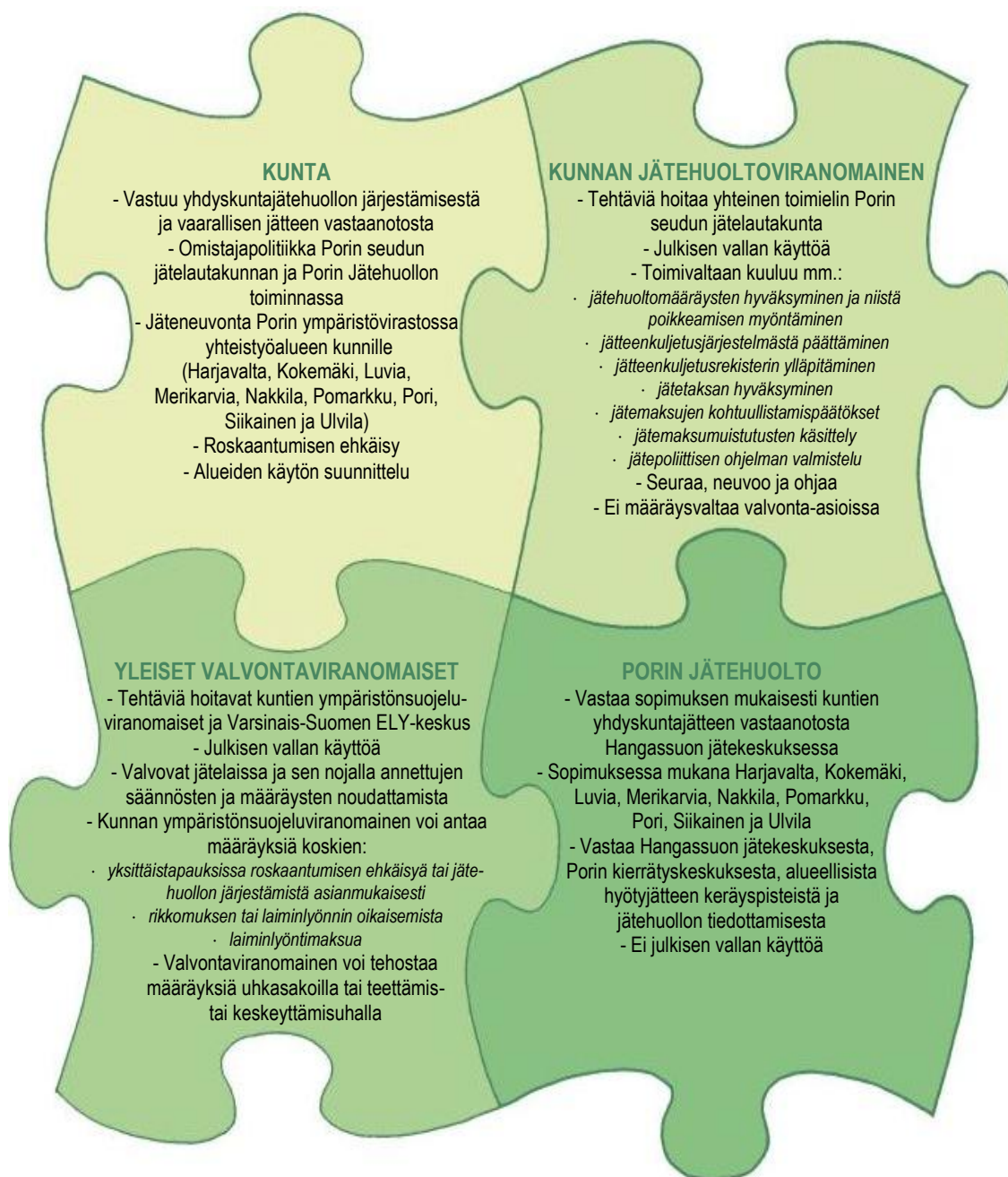
Valtion ympäristöhallinto 2013. Jätelainsäädäntö. Viitattu 21.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=43490&lan=fi>.

Ympäristöministeriö 2004. Kansallinen strategia biohajoavan jätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämisestä. Viitattu 23.3.2013
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=27161&lan=fi>.

Ympäristöministeriö 2008. Suomen ympäristö 32/2008. Kohti kierrätysyhteiskuntaa - Valtakunnallinen jätasuunnitelma vuoteen 2016. Helsinki: Ympäristöministeriö.

Jätehuoltotehtävien jakautuminen kunnissa

Jätehuoltotehtävien jakautuminen Porin seudun jätepoliittisen ohjelman jäsenkunnissa jätelain 17.6.2011/646 mukaan.

Kutsu kyselyyn

Hyvä vastaanottaja,

Teen opinnäytetyönäni Porin seudun jätelautakunnalle tutkimusta Porin seudun jätehuoltopalvelujen toimivuudesta ja tulevaisuuden kehittämistarpeista. Aineisto tutkimukseen kerätään sähköisellä kyselyllä, johon pyytäisin teitä osallistumaan.

Porin seudun jätelautakunta hyödyntää tutkimuksen tuloksia Porin seudun jätepoliittisen ohjelman laadinnassa. Jätepoliittinen ohjelma tehdään kahdeksan kunnan (Eurajoki, Harjavalta, Kokemäki, Merikarvia, Nakkila, Pori, Siikainen ja Ulvila) alueelle ja siinä määritellään muun muassa kuntien jätehuoltopalveluja koskevat tulevaisuuden tavoitteet ja laatutaso, jätehuollon järjestämisen periaatteet sekä jätehuollon yhteistyölinjaukset.

Kysely on lähetetty kaikille Porin seudun jätelautakunnan jäsenille ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknisten- ja ympäristölautakuntien jäsenille sekä teknisten- ja ympäristötoimien johtaville viranhaltijoille. Kyselyyn vastaaminen vie noin 5-10 minuuttia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja anonyymisti.

Osallistumalla kyselyyn autatte keräämään tärkeää tietoa siitä, miten Porin seudun jätehuoltoa tulisi tulevaisuudessa kehittää. Jokainen vastaus on tärkeä tutkimuksen onnistumiseksi!

Kyselylomakkeeseen pääsette alla olevan linkin kautta:

<http://editor.zef.fi/pori/player/?q=3628-5k9eb98k>

Mikäli linkki ei toimi, kopioikaa osoite ja liitäkää se selaimenne osoitekenttään. Vastaattehan kyselyyn 19.3.2013 mennessä, jonka jälkeen kysely sulkeutuu.

Kyselyn lopussa yhteystietonsa jättäneiden kesken arvomme 100 euron lahjakortin K-rautaan! Arvonta suoritetaan viikolla 13 ja voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Vaivannäöstä ja yhteistyöstä kiittäen,

Hanna Isonokari, kestävän kehityksen opiskelija / Turun ammattikorkeakoulu

hanna.isonokari@gmail.com

040 845 2969

Tarja Räikkönen, jätehuollon suunnittelija / Porin kaupunki / Porin seudun jätelautakunta

tarja.raikkonen@pori.fi

044 701 2528

Kyselyn ulkoasu

Kuvankaappaus jätehuoltokyselyn aloitusnäköymästä.

Jätehuoltokysely

Kyselyllä selvitetään Porin seudun jätehuoltopalvelujen toimivuutta ja tulevaisuuden kehittämistarpeita. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Porin seudun jättepoliittisen ohjelman laadinnassa.

Vastaajan taustatiedot

Taustatietoja käytetään ainoastaan tulosten tilastolliseen analysointiin.

1. Sukupuoli

2. Ikä

3. Asuinkunta

4. Asuinalue

5. Asuntotyyppi

6. Kumman ryhmän edustajana vastaat kyselyyn?
Kysely on lähetetty Porin seudun jätelautekunnan jäsenille ja jätelautekunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknisten- ja ympäristölautekuntien jäsenille sekä teknisten- ja ympäristötöiden johtaville viranhaltijoille.

Muut taustoittavat kysymykset

Jätteiden poisvienti

Jäteneuvonta

Jättemaksut

Jätteenkuljetus

Jättepoliittinen ohjelma

Avoimet kysymykset

Arvonta

1. Vie hiiri alla olevan vastauskentän päälle
2. Klikkaa vastauksesi hiirellä mielestäsi oikeaan kohtaan
3. Voit palata edellisiin kysymyksiin valitsemalla kyseisen aihealueen ja kysymyksen vasemmasta reunasta

Kyselylomake

Jätehuoltokysely toteutettiin Internet-kyselynä, joten tässä liitteessä esitetään kyselylomake vain tekstimuotoisena. Tekstin sekaan on liitetty kaksi kuvankaappausta vastauslaatikoista havainnollistamaan vastaustapaa.

Jätehuoltokysely

Kyselyllä selvitetään Porin seudun jätehuoltopalvelujen toimivuutta ja tulevaisuuden kehittämistarpeita. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Porin seudun jätepoliittisen ohjelman laadinnassa.

Vastaajan taustatiedot

Taustatietoja käytetään ainoastaan tulosten tilastolliseen analysointiin.

1. Sukupuoli
  - ☐ Nainen
  - ☐ Mies
2. Ikä
  - ☐ Alle 30 vuotta
  - ☐ 30-39 vuotta
  - ☐ 40-49 vuotta
  - ☐ 50-59 vuotta
  - ☐ 60 vuotta tai yli
3. Asuinkunta
  - ☐ Eurajoki
  - ☐ Harjavalta
  - ☐ Kokemäki
  - ☐ Merikarvia
  - ☐ Nakkila
  - ☐ Pori
  - ☐ Siikainen
  - ☐ Ulvila
4. Asuinalue
  - ☐ Taajama
  - ☐ Haja-asutusalue
5. Asuntotyyppi
  - ☐ Omakotitalo / paritalo
  - ☐ Rivitalo / kerrostalo
  - ☐ Joku muu, mikä?
6. Kumman ryhmän edustajana vastaat kyselyyn?
 Kysely on lähetetty Porin seudun jätelautakunnan jäsenille ja jätelautakunnan yhteistyöalueen valtuutetuille, teknis-
 ten- ja ympäristölautakuntien jäsenille sekä teknisten- ja ympäristötöiden johtaville viranhaltijoille.
  - ☐ Luottamushenkilöt
  - ☐ Viranhaltijat

Muut taustoittavat kysymykset

1. Oletko käyttänyt oman kuntasi hyötyjätepisteitä?
 Kotitalouksille tarkoitetuilla hyötyjätepisteillä kerätään paperi-, pahvi-, lasi- ja metallijätettä.
  - ☐ Kyllä
  - ☐ En, miksi en?

2. Oletko käyttänyt oman kuntasi vaarallisen jätteen keräyspisteitä tai vienyt vaarallisia jätteitä kiertäviin keräyksiin?

Vaarallista jätettä ovat mm. maalit, öljyt, liuottimet, akut ja lannoitteet.

- Kyllä
- En, miksi en?

Hyötyjätepisteet

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (Internet Explorer -käyttäjät: Mikäli vastauspallo ei tallennu oikeaan kohtaan janalla, varmista että zoomausasetukset ovat 100% ja yritä uudelleen.) (Kuva vastauslaatikosta oikealla.)

1. Hyötyjätepisteet sijaitsevat hyvillä paikoilla
2. Hyötyjätepisteitä on lukumäärällisesti riittävästi
3. Hyötyjätepisteissä on hyvät lajitteluohjeet
4. Hyötyjätepisteissä on riittävästi keräysastioita
5. Keräysastiat ovat ehjiä ja puhtaita
6. Keräysastiat tyhjenetään riittävän usein
7. Hyötyjätepisteiden ympäristö on siisti

Vaarallisen jätteen keräyspisteet

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (Internet Explorer -käyttäjät: Mikäli vastauspallo ei tallennu oikeaan kohtaan janalla, varmista että zoomausasetukset ovat 100% ja yritä uudelleen.) (Kuva vastauslaatikosta oikealla.)

1. Vaarallisen jätteen keräyspisteet ovat sijainniltaan hyvin tavoitettavissa
2. Vaarallisen jätteen keräyspisteiden aukioloajat ovat riittävät
3. Vaarallisen jätteen kiertäviä keräyksiä ja keräystempauksia on riittävästi

Jätteiden poisvienti

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (Oikealla esimerkki vastauslaatikosta.)

1. Isokokoisten jätteiden (esim. huonekalujen) vastaanotto on järjestetty hyvin
2. Rakennusjätteiden vastaanotto on järjestetty hyvin
3. Puutarhajätteen vastaanotto on järjestetty hyvin
4. Ylijäämämaiden vastaanotto on järjestetty hyvin
5. Sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanotto on järjestetty hyvin
6. Kierrätyskelpoisen tavaran vastaanotto on järjestetty hyvin

Jäteneuvonta

1. Mitkä ovat mielestäsi jäteneuvonnan tärkeimmät tiedotuskanavat?

Valitse korkeintaan kolme vaihtoehtoa ja paina sitten Jatka / Tallenna -painiketta.

- Sosiaalinen media (esim. Facebook)
- Tapahtumissa esillä oleminen (esim. messut)
- Nettisivut
- JäteVaakku-tiedotuslehti kotitalouksille
- Puhelimitse ja sähköpostitse annettava neuvonta
- Painetut jätteoppaat (esim. lajitteluohjeet)
- Paikallismediassa esillä oleminen
- Neuvontatunnit kouluissa ja päiväkodeissa
- Luennot ja esitelmät eri tilaisuuksissa
- Joku muu, mikä?

Jättemaksut

Mitä mieltä olet seuraavasta väittämästä?

1. Jätehuolto on nykyisellään kohtuuhintaista (Jana)

Jätteenkuljetus

1. Kumpi jätteenkuljetusjärjestelmä sopisi mielestäsi Porin seudulle paremmin? Miksi?
  - Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus = sopimusperusteinen (asuinkiinteistön haltija tekee sopimuksen jäteastioiden tyhjentämisestä suoraan haluamansa jätteenkuljetusyrityksen kanssa)
  - Kunnan järjestämä jätteenkuljetus (kunta kilpailuttaa ja valitsee jätteenkuljetusyritykset alueittain)
  - Ei merkitystä
2. Pitäisikö mielestäsi kiinteistökohtaista jätteenkeräystä laajentaa (lisäämällä lajiteltavia jätelajeja)?
Eri jätelajeja ovat esim. sekajäte, energiajäte, biojäte, lasi, metalli sekä paperi ja pahvi.
  - Kyllä, seuraavien jätelajien lajittelua tulisi lisätä:
  - Ei, lajiteltavia jätelajeja on sopivasti
  - Ei, lajiteltavia jätelajeja on jo liikaa
3. Pitäisikö mielestäsi biojätettä kerätä myös omakotitaloista?
  - Kyllä
  - Ei, miksi ei?

Jätepoliittinen ohjelma

1. Mitkä ovat mielestäsi jätehuollon kehittämisen tärkeimmät painopisteet Porin seudulla?
Valitse korkeintaan kolme vaihtoehtoa ja paina sitten Jatka / Tallenna -painiketta.
  - Jätteiden tehokas käsittely
  - Eri kohderyhmät huomioiva neuvonta, valistus ja tiedotus
  - Helposti saavutettavat, monipuoliset kierrätyskeskukset
  - Kattavat hyötyjätelajien ja vaarallisen jätteen vastaanottoaikkujen verkostot
  - Selkeä jätehuollon tehtäväjako ja toimiva yhteistyö
  - Monipuolinen jätehuollon yritystoiminta
  - Kohtuuhintaiset jätehuoltopalvelut
  - Roskaamisen vähentäminen
  - Parhaiden tekniikoiden hyödyntäminen jätehuollossa
  - Joku muu, mikä?
2. Mistä haluaisit saada tietoa jätepoliittisen ohjelman laadinnasta?
Voit valita yhden tai useampia vaihtoehtoja. Valinnat tehtyäsi paina Jatka / Tallenna -painiketta.
  - Tiedotustilaisuuksista
  - Oman kunnan kautta esim. kokouksissa
  - Ohjelmaluonnoksesta internetissä
  - Olemalla mukana työryhmässä
  - Paikallismediasta
  - Mukanaolo ei kiinnosta minua
  - Jostain muualta, mistä?

Avoimet kysymykset

1. Millaisia ehdotuksia ja toiveita sinulla on jätehuollon suhteen tulevaisuudessa?
2. Tässä voit antaa palautetta kyselystä.

Arvonta

1. Jos haluat osallistua K-raudan 100 € lahjakortin arvontaan, täytä alle yhteystietosi.
Yhteystietoja käytetään ainoastaan arvonnassa, eikä niitä yhdistetä antamiisi vastauksiin missään vaiheessa. Mikäli et halua antaa yhteystietojasi, voit jättää kentät tyhjiksi ja siirtyä eteenpäin painamalla Jatka / Tallenna -painiketta. Lopuksi paina vielä seuraavassa ikkunassa painiketta "Valmis".